

Özel Güvenlik Sektörüne Yönelik Uzmanlık Alanları ve Eğitim Modeli Önerisi: KKTC Örneği

Expertise Areas and Training Model Proposal for Private Security Sector: The Case of TRNC

Ali YAĞCI*, Ali Davut ALKAN**

Öz

Suçun tarihi, insanlık geçmişi kadar eskilere uzanmaktadır. Her toplum suçu önleyici benzer tedbirleri hayata geçirerek tarih boyunca suçla mücadele etmiştir. Ülkeler, asayişini sağlamak ve suçu önlemekle görevli birimler olarak genellikle polis teşkilatlarını belirlemiştir. Son yıllarda, özellikle Arap Baharı başta olmak üzere toplumsal hareketlerin artmasıyla birlikte ülkelerin nüfus çeşitliliği ve artışı, hız kazanmıştır. Bu artış sonucunda polis teşkilatları yetersiz kalmaya başlamıştır. Bu çerçevede, dünya genelinde ülkeler, polis teşkilatlarını destekleyici kurumlar ihdas etmenin yollarını aramaya başlamıştır. Bu arayışlar sonucunda ortaya konulan çözüm önerilerinin en makul olanlarından biri, özel güvenlik müessesesidir. Özel güvenlik hizmetleri, dünya genelinde asayiş sağlamakla görevli kolluk kuvvetlerinin faaliyetlerini belirlenen alanlarda desteklemek üzere ihdas edilmiş ve kamu güvenliğini tamamlayıcı hizmet veren bir kurum olarak öne çıkmaktadır. Özel güvenlik hizmetlerinin kapsamı ve sınırları, ülkelerin hususiyetleri ve ihtiyaçları dikkate alınarak belirlenmektedir. Bu araştırma, nitel araştırma deseni esas alınarak “doküman incelemesi modeli” ile yapılandırılmıştır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) için özel güvenlik sektörüne yönelik uzmanlık alanları ve Yükseköğretim Kurumları Denetleme ve Akreditasyon Kurulu (YÖDAK) bünyesinde yer alan üniversiteler kapsamında “Özel Güvenlik ve Koruma” ön lisans programı önerisi sunmak, bu çalışmayı alanda yapılmış ilk araştırmalardan biri hâline getirmesi açısından da önemlidir. KKTC’de Özel Güvenlik Görevlileri (ÖGG) için hizmet alanları bazında 9 uzmanlık alanı önerilmiştir. 33/2017 sayılı Özel Güvenlik Hizmetleri Yasası’nın “Özel Güvenlik Eğitimi” başlıklı 11’inci maddesinin 2’nci fıkrası ile Özel Güvenlik Eğitim Tüzüğü’nün “Sınav Usulü” başlıklı 8’inci maddesinin 2’nci fıkrası özel güvenlik ve koruma ön lisans eğitim programı önerisinin iki ana dayanağı olarak belirtilmiştir. Bu öneriler KKTC’de özel güvenlik sektörünün gelişmesine katkı sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

* Bilim Uzmanı, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, e-posta: ayagci89@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0359-4927

** Öğretim Görevlisi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, e-posta: alidavutalkan@ohu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9463-8683

Atf için / Cite as: Yağcı, A., & Alkan, A. D. (2024). Özel güvenlik sektörüne yönelik uzmanlık alanları ve eğitim modeli önerisi: KKTC örneği, *Van İnsani ve Sosyal Bilimler Dergisi- ViSBiD*. Sayı: 8, ss: 105-132.

DOI: 10.62068/visbid.1578741

Anahtar Kelimeler: *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Yükseköğretim, Özel Güvenlik ve Koruma, Özel Güvenlik Eğitimi.*

Abstract

The history of crime goes back as far as the history of humanity. Every society has fought against crime throughout history by implementing similar measures to prevent crime. Countries have generally designated police organisations as the units in charge of maintaining public order and preventing crime. In recent years, with the increase in social movements, especially the Arab Spring, the diversity and increase in the population of countries has accelerated. As a result of this increase, police organisations have become insufficient in terms of both the current situation and their areas of expertise. In this framework, countries around the world have started to look for ways to establish institutions to support their police organisations. One of the most reasonable solution proposals put forward as a result of these searches is the private security institution. Private security services have been established to support the activities of the law enforcement agencies tasked with maintaining public order in the specified areas and stand out as an institution that serves as a complement to public security. The scope and limits of private security services are determined by taking into account the characteristics and needs of countries. This research is structured with the “document analysis model” based on qualitative research design. It is also important for the Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC) to propose a “Private Security and Protection” associate degree programme for the private security sector within the scope of specialisation areas and universities within the Higher Education Planning, Supervision, Accreditation and Coordination Board (YÖDAK), making this study one of the first researches in the field. In TRNC, 9 areas of specialisation have been proposed for Private Security Guards (PSG) on the basis of service areas. Paragraph 2 of Article 11 titled “Private Security Training” of the Private Security Services Law No. 33/2017 and Paragraph 2 of Article 8 titled “Examination Procedure” of the Private Security Training Regulation are stated as the two main bases of the private security and protection associate degree education programme proposal. These recommendations have been prepared to contribute to the development of the private security sector in the TRNC.

Keywords: *Turkish Republic of Northern Cyprus, Higher Education, Private Security and Protection, Private Security Training.*

Giriş

Küreselleşme süreciyle birlikte güvenlik tehditleri, daha çeşitli ve yoğun hale gelmektedir. Özellikle şehirleşmeyle birlikte nüfusun artması, ekonomik değişim/zorluklar ve teknolojik gelişmeler, güvenlik risklerini artırmakta ve karmaşık hale getirmektedir. Bu bağlamda, özel güvenlik şirketleri, güvenlik anlayışındaki bu dönüşümde önemli bir rol oynamaktadır. Güvenlik ihtiyacının doğru ve uygun bir şekilde karşılanması için, ihtiyaca yönelik ve nitelikli bir eğitim gerekliliği karşımıza çıkmaktadır.

Özel güvenlik görevlilerinin (ÖGG) nitelik ve kalitelerinin artırılması, hizmet kalitesinin her geçen gün arttığı bir dönemde bir zorunluluk olarak değerlendirilmektedir. Niteliği artırmanın en temel veya bilinen en iyi yöntemi, bireylere kaliteli bir eğitim verilmesidir (Karakurt, 2015). Özel güvenlik alanında verilecek yüksek kaliteli ve nitelikli eğitimin, güvenlik hizmetlerinin etkinliğini ve verimliliğini artıracığı öngörülmektedir. Hizmet alanına uygun ve nitelikli eğitim, ÖGG'lerin hem fiziksel tehditlere karşı daha etkili bir şekilde hazırlanmalarını ve müdahale etmelerini hem de olay yönetimi, kriz çözümü ve müşteri/vatandaş ilişkileri gibi önemli alanlarda yetkinlik kazanmalarını sağlayacaktır.

Eğitilmiş ÖGG'ler, güvenlik hizmetlerinin kalitesini artırarak hem bireylerin hem de toplumun güvenliğini sağlamada önemli, hatta başat bir rol oynayacaktır. Hangi alanda olursa olsun verilen eğitim, işin ruhuna uygun değilse, bir takım sıkıntıların ortaya çıkması kaçınılmazdır (Mortaş, 2019). Bu durum, eğitim kalitesinin ve içeriğinin özel güvenlik hizmetlerinin başarısı için de ne kadar kritik olduğunu göstermektedir.

Özel güvenlik mesleğinin itibarını, imajını, prestijini ve bu mesleği icra eden ÖGG'lerin toplumdaki saygınlığını sağlamak için, işe öncelikle eğitimle başlanması gerekmektedir (Uçkun ve ark., 2021). Bu kapsamda, özel güvenlik ihtiyacına uygun eğitimler belirlenmesi ve bu eğitimlerin alanlarında tecrübeli, akademik ve saha tecrübesi bakımından dengeli bir birikime sahip eğitimciler tarafından verilmesi ve gerekli görülen alanlarda yasal düzenlemelerin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

ÖGG'lerin diksiyonu ve konuşma tarzı, vücut dili, güler yüzlü olup olmaması, kendini doğru ifade edebilme yeteneği, sosyal ilişkilerdeki kabiliyeti, hoşgörülü ve önyargısız davranışlar sergileyebilmesi, güvenlik hizmeti alan tarafın niteliğine ve beklentilerine göre şekillenmektedir (Uçar ve Uçar, 2005). Bu alandaki yasal düzenlemeler ve eğitim standartları, özel güvenlik hizmetlerinin kalitesini ve etkinliğini sağlamada kritik öneme sahiptir.

Özel güvenlik sektörünün daha iyi yönetilmesi, denetlenmesi, eleman teminine yönelik gerçekçi bir yol tasarlanması ve bu konuda bazı politikalar üretilmesi gerekmektedir. Özel güvenlik sektörünün düzenli olarak izlenmesinin ve uygun politika geliştirme süreçlerinin uygulanmasının sektördeki sorunların çözümüne katkı sağlaması beklenmektedir. Eğitim programlarının, mevcut ihtiyaçlara uygun olarak güncellenmesi ve yasal düzenlemelerin yapılması ile özel güvenlik sektöründe nitelikli ÖGG'lerin yetiştirilmesinin mümkün olacağı değerlendirilmektedir.

Hali hazırda özel güvenlik müessesesinin işletildiği ülkelerde yukarıda belirtilen hususlara uygun düzenlemeler yapılması önerilebilir. Ancak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) yukarıda değinilen hususlar dikkate alınarak özel güvenlik yasa ve tüzüğünde revizyon yapılmasının faydalı olacağı ve mevcut bilgi birikiminden istifade edilmesinin yerinde olacağı değerlendirilmektedir. Araştırma kapsamında, KKTC bünyesinde yakın gelecekte daha aktif kullanılması muhtemel görülen özel güvenlik kurumunun temel yeterliliklerinin gözden geçirilmesi ve özel güvenlik alanında bilhassa üniversite düzeyindeki meslek yükseköğrenim sürecinin temellerine yönelik öneriler sunulmaktadır.

KKTC'nin Jeopolitik Konumu ve Genel İstihdam

Kıbrıs, Doğu Akdeniz üzerinde stratejik bir konumda olan bir adadır. Kıbrıs; coğrafi konumu itibariyle Akdeniz'in doğu bölümünde ve bu bölümün tam ortasında yer alan bir ada olarak öne çıkmaktadır. Tarihsel süreçte Kıbrıs, birçok medeniyet tarafından yönetilmiş ve her dönemde önemli bir cazibe merkezi olmuştur. Kıbrıs; kuzey bölümünde KKTC, güney bölümünde Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) olmak üzere iki ülkeye ev sahipliği yapmaktadır. KKTC, Türkiye ile yakın ilişkiler geliştirirken GKRY, Yunanistan ile yakın ilişkilere sahiptir. Bugün Kıbrıs adasının güneyinde, GKRY'e ait olan bölgede, İngiltere'ye ait kritik önemde iki hava üssü olmak üzere çeşitli askeri üsler de bulunmaktadır. Ortadoğu ve Arap Baharı süreciyle çalkalanan Kuzey Afrika ülkelerine yakınlığı nedeniyle de Kıbrıs, Akdeniz'de önemli bir jeopolitik merkez konumunda olmuştur. Bu bağlamda, özel güvenlik şirketleri, güvenlik anlayışındaki dönüşümlerde önemli bir rol oynamaktadır. Güvenlik ihtiyaçlarının doğru ve yeterli bir şekilde karşılanabilmesi için özel güvenlik görevlilerine kaliteli ve doğru eğitim verilmesi gerekmektedir. Ayrıca, Arap Baharı gibi büyük toplumsal ve siyasal değişimlerin yaşandığı dönemlerde özel güvenliğin önemi daha da belirginleşmiş ve bu süreçte özel güvenlik şirketleri, kamu güvenliğinin sürekliliğini sağlamada kritik bir rol üstlenmiştir.

KKTC, başta turizm ve eğitim olmak üzere Akdeniz'in ortasındaki konumun getirdiği avantajlardan faydalanmaktadır. Haziran 2024 ayı itibariyle 166 turizm tesisi ve 27.626 yatak kapasitesi bulunmaktadır (KKTC Turizm Planlama Dairesi, 2024). Bu tesislerin yaklaşık yarısı (79) Girne'dedir. 2023 yılında toplam 1.241.993 kişi KKTC turizm tesislerinde konaklamıştır (KKTC Turizm Planlama Dairesi, 2023).

KKTC genelinde istihdam rakamlarına bakıldığında, 2023 yılı itibariyle 148.211 kişi istihdam edilirken 7.988 kişinin işsiz olduğu görülmektedir (KKTC İstatistik Kurumu, 2023). KKTC'de son nüfus sayımı 2011 yılında yapılmıştır. Buna göre 2011 yılı itibariyle KKTC'de sürekli ikamet eden nüfus, 286.257 olarak kayıtlara geçmiştir (KKTC İstatistik Kurumu, 2011).

KKTC'de Yükseköğretim ve Eğitim

KKTC'de yükseköğretimin temelleri, 1979 yılında kurulan Yüksek Teknoloji Enstitüsü ve onun bugünkü adıyla Doğu Akdeniz Üniversitesi'ne dayanmaktadır (Cicioğlu, 1983; Karabaş ve Şafaklı, 2015; Balyemez, 2020). 1985 yılında Girne Amerikan Üniversitesi, 1989 yılında Yakın Doğu Üniversitesi ve 1990 yılında Lefke Avrupa Üniversitesi kurulmuştur. Üniversitelerin kuruluşunu düzenleyen

“Yükseköğretim Kurumları Kuruluş, Görev, Denetleme ve Akreditasyonu Yasası”, KKTC’deki ilk üniversitelerin kurulmasından yıllar sonra, 1993 yılında yürürlüğe girmiştir (Hismanoğlu, 2011; Karabaş ve Şafaklı, 2015). Bu yasa kapsamında Yükseköğretim Kurumları Denetleme ve Akreditasyon Kurulu (YÖDAK) kurulmuştur (Hismanoğlu, 2011). KKTC’de yükseköğretim, farklı üniversiteler ve yükseköğretim kurumları tarafından sağlanmaktadır. YÖDAK Ağustos 2024 verilerine göre, ülkede Üniversitelerarası Akademik Koordinasyon Kurulu (ÜAKK)’na katılmış 23 üniversite faaliyet göstermektedir (YÖDAK, 2024). Bu üniversitelerde öğrenim gören öğrenci sayılarına bakıldığında, son 5 yılın ortalamasının yaklaşık 110.000 öğrenci olduğu görülmektedir (KKTC İstatistik Kurumu, 2022).

KKTC’de yükseköğretimden sorumlu olan iki ana kuruluş, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ve YÖDAK’tır. MEB’e bağlı Yüksek Öğretim Dairesi, 12/1990 Sayılı Yasa ile kurulmuş olup, yükseköğretim öğrencilerinin eğitim, öğretim ve yönetimiyle ilgili işlemleri yürütmek, öğrenci burslarıyla ilgili işlemleri gerçekleştirmek ve yükseköğretim yasasının Bakanlığa verdiği görevleri yerine getirmekle sorumludur (Arslan, 2018). YÖDAK ise, yükseköğretimi planlamak, düzenlemek, uygulanmasını gözetmek ve denetlemek, yükseköğretim kurumlarının akreditasyon işlemlerini yürütmek, faaliyetlerini yönlendirmek ve yükseköğretim kurumları arasında koordinasyonu sağlamak amacıyla kurulmuş olup, Türkiye’deki Yükseköğretim Kurulu’na (YÖK) denk bir kuruluş olarak ihdas edilmiştir (Karabaş ve Şafaklı, 2015).

KKTC’de faaliyet gösteren üniversiteler; devlet üniversiteleri, vakıf üniversiteleri, özel üniversiteler ve Türkiye’de faaliyet gösteren devlet üniversitelerinin KKTC’de açmış olduğu kampüs üniversiteleri şeklinde üç ana grupta toplanabilir (Karabaş ve Şafaklı, 2015; Emir ve Hepyılmaz, 2021).

KKTC yükseköğretiminin gelişiminde önemli bir adım, 18 Ocak 2009 tarihinde, KKTC ve Türkiye arasında imzalanan “Kuzey Kıbrıs Hukukuna Göre Kurulmuş Olan Üniversitelerin Karşılıklı Tanınmasına Dair Uluslararası Anlaşma” sayesinde, KKTC üniversitelerinin verdiği diplomaların denkliğiyle ilgili sorunlar ortadan kalkmış ve KKTC’de kurulan üniversitelerin, Türkiye’de kurulan üniversitelerle aynı şekilde değerlendirilmesinin önü açılmıştır (Karabaş, 2015).

KKTC’de faaliyet gösteren üniversiteler, YÖK’ün mevzuatlarına uygun olarak kendi programlarını düzenlemekte ve YÖK tarafından denetlenmeyi kabul etmektedir (Balyemez, 2020). Türkiye’de YÖK, üniversitelerin birinci sınıf öğrencileri için, Atatürk İlke ve İnkılapları dersini zorunlu kılmıştır (YÖK, 1981). KKTC’deki ve YÖK tarafından akredite edilen üniversitelerde de Türkiye’deki üniversitelerde olduğu gibi, Atatürk İlke ve İnkılapları dersi, birinci sınıf öğrencileri için zorunludur. YÖK Ağustos 2024 verilerine göre, KKTC’de faaliyet yürüten ve YÖK’e akredite olan 16 üniversite vardır (YÖK, 2024).

Üniversitede edinilen bilgiler, çalışma hayatının temelini oluştururken öğrencilere gelecekleri hakkında bir fikir vermektedir (Alkan ve Kurnaz, 2022). Bu bilgiler, öğrencilere mesleklerine dair kapsamlı bir hazırlık yapma ve kariyer hedeflerini netleştirme konusunda yardımcı olmaktadır. Bu nedenle eğitim ve öğretim; toplumu etkileyen, destekleyen, yönlendiren ve birbirinden faydalanan iki temel unsur olarak kabul edilmektedir (Varış, 1998). Eğitim ve öğretim, bireylerin toplumsal uyumunu

ve ekonomik gelişimini desteklerken, aynı zamanda yaşam kalitesini de artırmaktadır. Bu bağlamda, ülkeler gelecekte yetiştirecekleri nitelikli bireylerin sahip olması gereken özelliklere göre eğitim vizyonlarını ve uygulamalarını belirlemektedir (Özerbaş ve Safı, 2022). Ülkeler; ekonomik, sosyal ve kültürel hedeflerine ulaşabilmek için, eğitim politikalarını sürekli olarak gözden geçirmekte ve geliştirmeye çalışmaktadır. Mesleki yükseköğrenim ise, mesleklere yönelik akademik eğitim sürecinin genel adı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu süreçte öğrencilere hem teorik hem de uygulamalı eğitimler verilerek ilgili mesleğe en iyi şekilde hazırlanmaları amaçlanmaktadır.

KKTC’de Özel Güvenliğin Tarihsel Gelişimi

Özel Güvenlik Hizmetleri Yasa Tasarısı, ilk olarak 12 Haziran 2012 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmış ve gündeme gelmiştir. KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkan Vekili, bu tasarının içeriğini kamuoyuna duyurmuş ve vatandaşların tasarı hakkında görüş ve önerilerini, tasarının Resmi Gazete’de yayımlandığı tarihten itibaren yirmi gün içinde Meclis Başkanlığı’na yazılı olarak iletmelerini istemiştir. Yasa tasarısının amacı, kamu güvenliğini destekleyen özel güvenlik hizmetlerinin uygulanma esaslarını, özel güvenlik izni verilme prosedürlerini, bu hizmetleri sağlayacak kişi ve kuruluşların ruhsatlandırılmasını ve denetlenmesini düzenlemektir. İkinci aşamada, 96 sayılı Özel Güvenlik Hizmetleri Yasa Tasarısı (Y.T. No: 92/2/2014), 18 Nisan 2014 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak tekrar gündeme gelmiştir. Üçüncü aşamada ise, Özel Güvenlik Hizmetleri Yasa Tasarısı, 2 Mayıs 2017 tarihinde 76 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak gündeme getirilmiştir. Bu yasa tasarısı, KKTC Cumhuriyet Meclisi’nin 17 Nisan 2017 tarihli oturumunda oy çokluğuyla kabul edilmiştir. Yasa, Anayasa’nın 94’üncü maddesinin (1)’inci fıkrası gereğince, KKTC Cumhurbaşkanı tarafından Resmi Gazete’de yayımlanarak 33/2017 sayılı Özel Güvenlik Hizmetleri Yasası olarak ilan edilmiş ve mevzuata eklenmiştir. 33/2017 Sayılı Yasanın amacı, kamu güvenliğini tamamlayıcı mahiyetteki özel güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

KKTC’de ÖGG’ye Genel Bir Bakış

33/2017 sayılı Özel Güvenlik Hizmetleri Yasası tefsir 2’nci maddesinde yer alan özel güvenlik görevlisi; “Yasa kapsamında güvenlik hizmetini yerine getirmek amacıyla istihdam edilen kişileri anlatır.” şeklinde ifade edilmiştir.

KKTC’de özel güvenlik mesleğiyle ilgili görev tanımına, KKTC İstatistik Kurumu web sitesinde (2024) temel istatistikler, sınıflamalar, uluslararası meslek sınıflamaları sekmeleri takip edilerek ulaşılabilmektedir. 5414 kod numarası ve “Güvenlik Görevlileri” başlığı altındaki görev tanımı aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

Güvenlik görevlileri; hırsızlık ve kamu veya devlet malına zarar verilmesine karşı mal ve mülkleri korumak amacıyla devriye gezer veya bina ve tesisleri gözetlerler. Kuruluşlara giriş ve çıkışları kontrol eder ve kuruluş içerisinde ve başka açık etkinliklerde düzeni korur ve yönetmeliklere uyulmasını sağlarlar. Kapsanan görevler şunlardır: (a) Bina ve çevresinde devriye gezmek, izinsiz girişleri önlemek ve belirlemek için kapıları, pencereleri ve geçişleri kontrol etmek; (b) kuruluşlara giriş ve çıkışları kontrol etmek, çalışanların ve ziyaretçilerin girişlerini ve çıkışlarını gözlemek ve izin vermek, kimlikleri kontrol etmek ve güvenli geçiş belgesi vermek; (c) düzeni korumak, hırsızlık ve kamu veya devlet malına zarar verilmesine karşı mal ve mülkleri korumak ve kuruluş yönetmeliklerine uyulmasını sağlamak amacıyla ziyaretçiler, müşteriler veya personel arasında dolaşmak; (d) alarmlara müdahale etmek, sorunu araştırmak ve duruma göre yetkililer, polis veya itfaiye ile bağlantıya geçmek; (e)

Özel Güvenlik Sektörüne Yönelik Uzmanlık Alanları ve Eğitim Modeli Önerisi: KKTC Örneği

havaalanlarında yolcu ve bagajların güvenlik kontrolünü yapmak; (f) banka, bankamatik ve perakende satış yapan kuruluşlardan para ve değerli eşyaları teslim almak ve bu yerlere güvenli dağıtımını sağlamak. Burada sınıflandırılan meslekler: koruma (badıgart), kapı görevlisi, müze güvenlik görevlisi, güvenlik görevlisi, güvenlik devriyesi, bekçi.

KKTC Cumhuriyet Meclisi tarafından 13 Ağustos 1995 tarihinde kabul edilen 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın "Belediye Kolluğu" başlıklı dördüncü kısmının "Kolluğun Niteliği" başlıklı 69'uncu maddesinde;

"Belediye kolluğu, Beldenin düzenini ve Belde halkının sağlık ve esenliğini korumak ve yetkili organların bu amaçla alacakları karar ve önlemlerin yürütülmesini sağlamakla, Belediye suçlarının işlenmesini önleyici önlemleri almakla ve işlenen Belediye suçlarını takiple yükümlü üniformalı bir özel kolluk kuvvetidir."

şeklinde ifade edilen bir belediye kolluğu tanımı bulunmaktadır (Kıbrıs Türk Belediyeler Birliği, 2024). Bu çerçevede belediye kolluğu ile özel güvenliğin yetki ve sorumluluklarının belirli alanlarda kesiştiği, bu sebep ile yapılacak düzenlemelerde görev alan keşişimin yetki karmaşasına neden olabileceği hususunun dikkate alınmasının önemli olduğu değerlendirilmektedir.

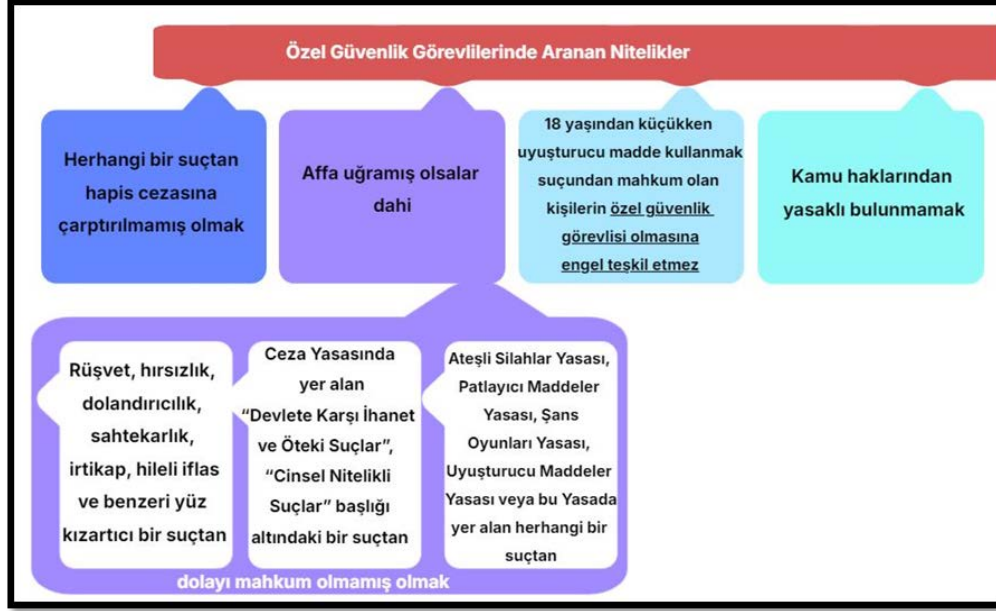
Aynı yasanın "Belediye Kolluğuna Karşı Gelenler" başlıklı 79'uncu maddesi; "Görevlerini yaparken Belediye kolluğuna karşı gelenler, genel kolluk mensuplarına karşı koyanlar gibi ceza görürler." hükmü amirdir. Benzer şekilde aynı yasanın "Belediye Kolluğunun Görevleri" başlıklı 74'üncü maddesinin (d) fıkrasında; "Diğer genel veya özel kolluk kuruluşları ile işbirliği yapmak" ve (f) fıkrasında "Polis Genel Müdürlüğüne bağlı trafik örgütünün görevlerinin yerine getirilmesinde, bu örgütle işbirliği yapmak ve onlara yardımcı olmak." hükümleri yer almaktadır.

Bu tanım ve maddelerden yola çıkıldığında, belediye kolluğunun özel güvenlik ile büyük ölçüde benzerlikler taşıdığı görülmektedir. Bu benzerlikler dikkate alındığında KKTC'de özel güvenlik eğitimi ile ilgili düzenleme ve özel güvenlik eğitiminin, yükseköğretim kurumları tarafından verilmesi kapsamında adayların, belediye kolluğu olarak da çalışabilecek yeterliliklere sahip olacak şekilde eğitilmesinin önemli olduğu değerlendirilmektedir.

KKTC'de Özel Güvenlik Görevlilerinde Aranılan Nitelikler

33/2017 sayılı Özel Güvenlik Hizmetleri Yasası'nın "Özel Güvenlik Görevlilerinde Aranılan Nitelikler" başlıklı 10'uncu maddesine göre; ÖGG adayları, on sekiz yaşını doldurmuş ve en azından lise veya dengi bir okuldan mezun olmalıdır. Erkek adaylar, askerlik hizmetini yapmış olmalı veya askerlikten muaf olmalıdır.

ÖGG adaylarında aranılan nitelikler arasında dikkat çeken bir diğer madde, on sekiz yaşından önce uyuşturucu kullanma suçundan ceza almanın ÖGG olmaya engel teşkil etmemesidir. Yağcı (2024), Yasanın bu maddesinin uygunluğu hakkında değerlendirmelerde bulunmuş ve çeşitli tartışmalara neden olabileceğine vurgu yapmıştır.

Şekil 1: KKTC’de ÖGG Adaylarında Aranılan Nitelikler (Yazarlar Tarafından Oluşturulmuştur).

Araştırmanın Amacı

Özel güvenlik ve koruma ön lisans eğitim programı önerisinin, iki temel dayanağı aşağıda belirtilmiştir.

33/2017 sayılı Özel Güvenlik Hizmetleri Yasası’nın “Özel Güvenlik Eğitimi” başlıklı 11’inci maddesinin 2’nci fıkrasında yer alan;

Yükseköğretim kurumlarının güvenlikle ilgili fakülte ve meslek yüksekokullarından mezun olanlar ile fakülte veya meslek yüksekokullarının güvenlikle ilgili bölümlerinden mezun olanlar, özel güvenlik temel eğitimi şartı aranmaksızın yapılacak sınavlara katılabilirler.

Özel Güvenlik Eğitim Tüzüğü’nün “Sınav Usulü” başlıklı 8’inci maddesinin 2’nci fıkrasında yer alan;

Özel güvenlik eğitimi sonunda yapılacak olan sınava, bu Tüzüğün 12’nci maddesi kurallarına uygun olarak temel eğitim veya yenileme eğitimine devam eden adaylar katılabilir. Ancak, yükseköğretim kurumlarının güvenlikle ilgili fakülte ve meslek yüksekokullarından mezun olanlar ile fakülte veya meslek yüksekokullarının güvenlikle ilgili bölümlerinden mezun olanlar, özel güvenlik temel eğitimi şartı aranmaksızın yapılacak sınavlara katılabilirler.

ifadeleri ile KKTC’de yükseköğretim kurumlarının “Özel Güvenlik ve Koruma” ön lisans veya lisans programı açması mümkündür. Ancak YÖDAK üzerinden yapılan incelemelerde, özel güvenlik alanında mevcut bir bölüm bulunmadığı görülmektedir (Yağcı ve Güney, 2022; YÖDAK, 2024). Bu durum, özel güvenlik alanındaki eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve mevcut eğitim programlarının geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Hızla değişen koşullara uyum sağlamak ve hem kamu hem de özel sektörde en iyi hizmeti sunmak için çaba sarf etmek, KKTC gibi turizm ve eğitim alanında öne çıkan bir ada ülkesi için bir tercih değil, bir zorunluluk olarak değerlendirilmektedir. KKTC’de özel güvenlik sektörünün ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, ÖGG için sektörde uzmanlaşabileceği uzmanlık

alanlarını belirlemeyi ve eğitimin kalitesini artırmayı hedefleyen bir KKTC yükseköğretim kurumları bünyesinde “Özel Güvenlik ve Koruma” ön lisans programı önerisi sunmak, bu çalışmayı alanda yapılmış ilk araştırmalardan biri haline getirmesi açısından da önemlidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. KKTC’de özel güvenlik yasasının durumu nedir?
2. KKTC’de özel güvenlik eğitiminin mevcut durumu nasıldır?
3. KKTC’de özel güvenlik sektörü için uzmanlık alanları önerisinde bulunmak.
4. KKTC’de özel güvenlik ve koruma programı için önerilerde bulunmak.
5. Özel güvenlik ve koruma programı müfredat taslak önerisinde bulunmak.

Yöntem

Nitel araştırma, “Gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, alguların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik bir süreç.” olarak tanımlanabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Bu araştırma, nitel araştırma deseni esas alınarak “doküman incelemesi modeli” ile yapılandırılmıştır. Doküman analizi, araştırmanın hedeflerine yönelik verilere ulaşmak için belgelerin incelenmesi ile gerçekleştirilir (Çepni, 2021). Mevcut araştırma, ikincil veri kaynaklarına dayanmaktadır. KKTC özel güvenlik sektörünün gelişimini desteklemek ve nitelikli iş gücü yetiştirmek amacıyla özel güvenlik eğitimi üzerine yapılan bilimsel araştırmalar, Özel Güvenlik Hizmetleri Yasası (33/2017 Sayılı Yasa) çerçevesindeki “Özel Güvenlik Eğitimi” bölümü, Özel Güvenlik Hizmetleri Eğitim Tüzüğü, raporlar ve resmi web sitelerinden elde edilen veriler dikkate alınarak ortak bulgular değerlendirilmiştir. Elde edilen bilgiler, KKTC özel güvenlik eğitimine uyarlanarak hem teorik hem de pratik katkı sağlamak hedeflenmiştir.

Bulgular

KKTC’de Özel Güvenlik Yasası

Kamu güvenliğini tamamlayıcı nitelikteki özel güvenlik hizmetlerinin yürütülmesine dair esas ve usulleri belirlemek, özel güvenlik izni vermek, bu hizmetleri sunacak kişi ve kuruluşların ruhsatlandırılması ve denetlenmesi ile ilgili düzenlemeleri yapmak amacıyla Özel Güvenlik Hizmetleri Yasası (33/2017 Sayılı Yasa), Resmi Gazete’de yayımlanarak 2017 yılında yürürlüğe girmiştir. Bu yasa çerçevesinde gerekli işlemlerin gerçekleştirilmesi için İçişleri Bakanlığı bünyesinde bir Özel Güvenlik Birimi kurulmuştur. Bu birim, özel güvenlik izni, özel güvenlik faaliyet izni ve özel güvenlik birimi kurma başvurularını kabul etmekte ve gelen başvuruları, soruları ve itirazları ilgili yasal çerçevede oluşturulan Özel Güvenlik Komisyonu’na iletmektedir. Özel Güvenlik Komisyonu, ilgili yasada belirtilen konularda karar almak amacıyla toplanır ve komisyon, bir başkan ile dört üyeden oluşur. Komisyonun başkanı, Bakan tarafından atanan Bakanlık Müsteşarı ya da Müsteşar düzeyinde bir kamu

görevlisidir. Üyeler arasında, özel güvenlik hizmeti verilecek yerin bulunduğu ilçenin Kaymakamı, Polis Genel Müdürü ya da en az Müdür Muavini rütbesinde bir temsilci, Başsavcının atayacağı en az Savcı düzeyinde bir temsilci ve Güvenlik Kuvvetleri Komutanı tarafından atanacak en az Binbaşı rütbesinde bir temsilci bulunmaktadır.

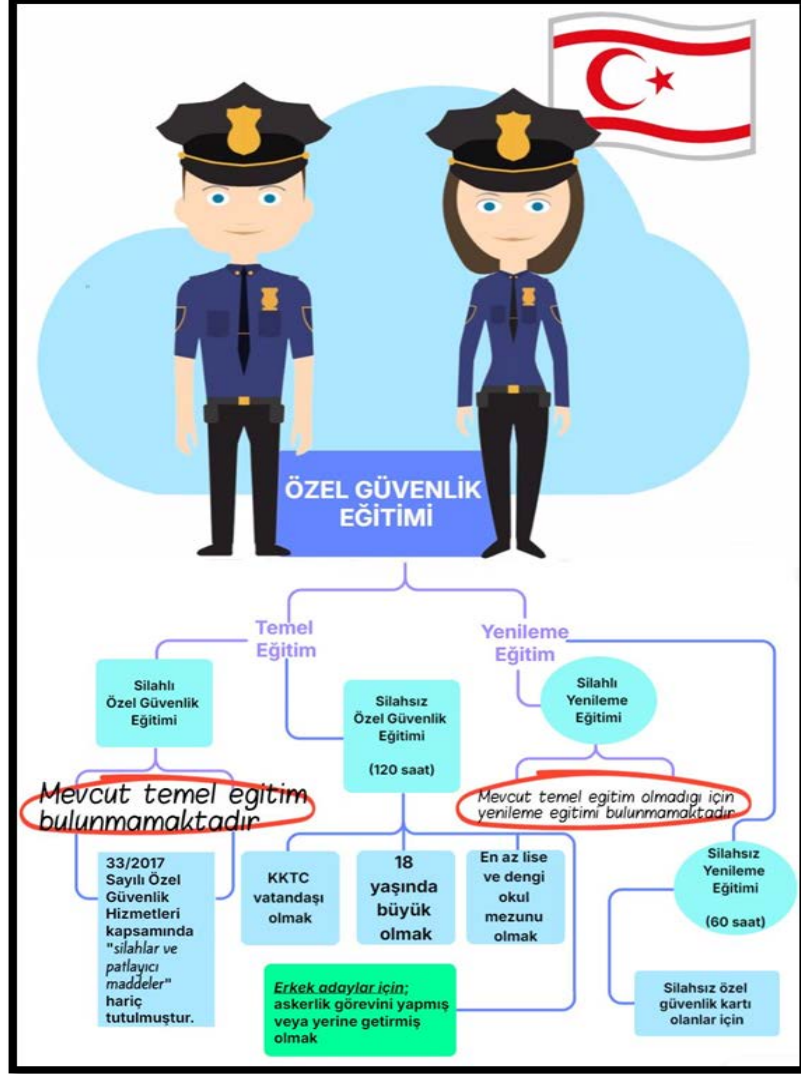
“Özel Güvenlik Hizmetleri Yasası (33/2017 Sayılı Yasa)”, “Özel Güvenlik Hizmetleri Tüzüğü”, “Özel Güvenlik Hizmetleri Eğitim Tüzüğü” ve “Özel Güvenlik Hizmetleri Üniforma Tüzüğü” ile özel güvenlik hizmetleri, bir yasa ve üç tüzük aracılığıyla profesyonel bir meslek dalı hâline getirilmiştir. Bu düzenlemeler, istihdam olanakları yaratmada önemli bir rol oynamıştır. 33/2017 sayılı Yasa, ÖGG olmak isteyen bireylere temel kursların yanı sıra modüler eğitim zorunluluğu da getirmiştir.

KKTC’de Özel Güvenlik Eğitimi

33/2017 sayılı Özel Güvenlik Hizmetleri Yasası’nın “Özel Güvenlik Eğitimi” başlıklı 11’inci maddesinin 3. fıkrasında; “özel güvenlik temel ve yenileme eğitimleri, Polis Genel Müdürlüğü tarafından verilir” hükmü yer almaktadır. Bu yasa kapsamında, ateşli silahlar ve patlayıcı maddeler hariç tutulmuştur. ÖGG adayları, silahlı veya silahsız sertifika arasında bir ayırım yapılmaz ve ateşli silah kullanamazlar. Bu bağlamda KKTC’de özel güvenlik eğitimi sadece silahsız olarak verilebilmektedir.

33/2017 sayılı Özel Güvenlik Hizmetleri Yasası’nın “Özel Güvenlik Eğitimi” başlıklı 11’inci maddesinin 1’inci fıkrasına göre; özel güvenlik temel eğitimi, teorik ve pratik eğitim içeren toplam yüz yirmi ders saatinden; yenileme eğitimi ise altmış ders saatinden az olmamak üzere düzenlenmektedir.

Polis Genel Müdürlüğü tarafından ÖGG adaylarına verilecek zorunlu dersler, Özel Güvenlik Eğitim Tüzüğü’nün “Müfredat ve Eğitim” başlıklı 7’nci maddesinde 9 ders zorunlu olarak belirtilmiştir. Özel güvenlik eğitimi derslerini genel olarak incelendiğinde; “Özel Güvenlik Hukuku ve Kişi Hakları Eğitimi”, “Uyuşturucu Madde Bilgileri Eğitimi”, “Etkili İletişim Eğitimi” ve “Polisle İlişkiler Eğitimi” dersleri tamamen teorik bilgilerin aktarıldığı derslerdir. “Güvenlik Sistem ve Cihazları Eğitimi” ise tamamen pratik bir derstir. “Güvenlik Tedbirleri Eğitimi”, “İlk Yardım Eğitimi”, “Yangın Güvenliği ve Doğal Afetlerde Müdahale Yöntemleri Eğitimi” ve “Kalabalık Yönetimi Eğitimi” ise hem teorik hem de pratik derslerdir. Temel kursların yanı sıra, ÖGG’lerin belirli alanlarda daha etkili çalışabilmeleri için ek eğitim modüllerine de ihtiyaç vardır. Eğitim modülleri genel olarak incelendiğinde, “Modül 1-Güvenlik Bilinci Eğitimi”, “Modül 2-Hava Alanı Güvenliği Eğitimi”, “Modül 3-Personel, Yolcu, Kabin ve Uçak Altı Bagajı ile Eşyaların Taranması Eğitimi”, “Modül 14-Havacılık Güvenliği Yönetimi ve Eğitimcilerinin Eğitimi”, “Modül 16-Tehlikeli Maddeler Eğitimi”, “Modül 18-İletişim ve Beden Dili Eğitimi”, “Modül 19-Yönetim ve Liderlik Eğitimi” ile “Modül 20-Kriz Yönetimi Eğitimi” gibi ek modüller sayesinde, ÖGG’ler, görev yaptıkları alanlarda daha verimli ve bilgili hâle gelmektedir.

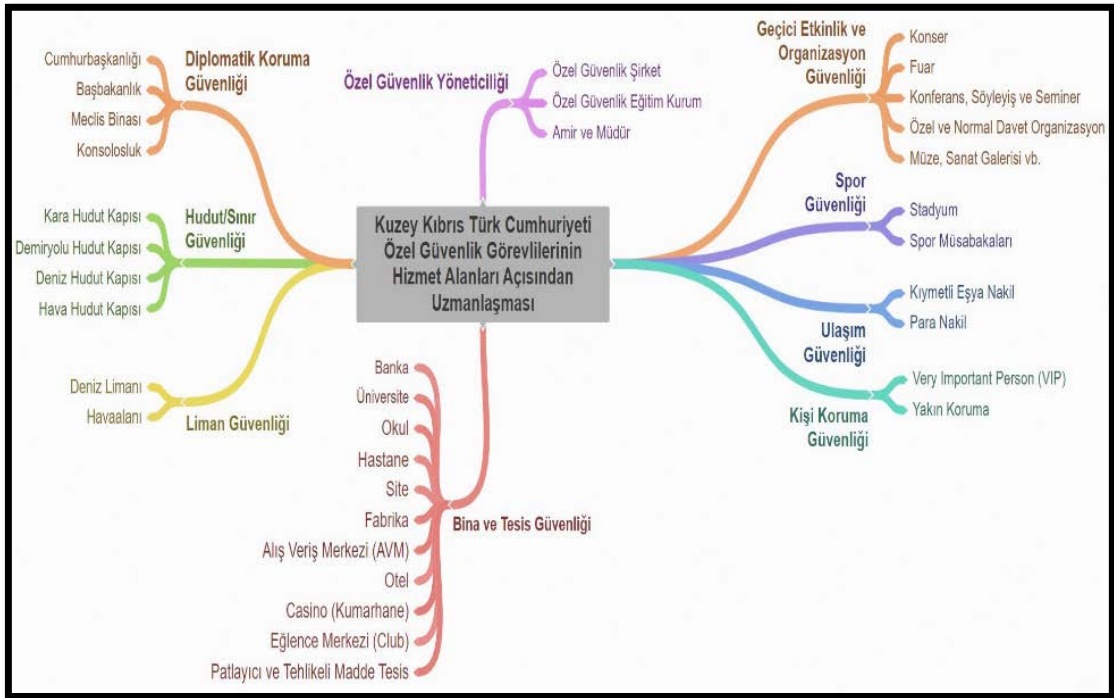

Şekil 2: KKTC’de Özel Güvenlik Eğitimi Sınıflandırması (Yazarlar Tarafından Oluşturulmuştur).

Özel Güvenlik Hizmet Sektörüne Göre Uzmanlık Alanları Önerisi

Zamanla artan ihtiyaçlar doğrultusunda, özel güvenlik hizmetleri kapsamı genişlemiş ve günümüzde neredeyse her alanda genel kolluk kuvvetlerine destek sağlayan bir rol üstlenmektedir (Alkan, 2024). Bu bağlamda, ÖGG’lerin hizmet alanları açısından uzmanlaşmasının, görevlerini daha etkin ve verimli bir şekilde yerine getirebilmelerini sağlayacağı düşünülmektedir. ÖGG’lerin görevlerini profesyonel bir şekilde yerine getirebilmeleri için gerekli olan temel ve teknik bilgi, beceri, tutum ve davranış gibi yetkinliklerin ayrıntılı olarak belirlenmesi ve bu yetkinliklere dayalı olarak uzmanlık alanlarının oluşturulması gerekmektedir (Aras, 2018). Uzmanlık alanlarını belirlemek amacıyla ada ülkelerinin özel güvenlik yasaları, eğitim sistemi ve bu ülkelerdeki özel güvenlik sektörünün ihtiyaçlarına yönelik yapılmış bilimsel çalışmalar incelenmiştir. KKTC de bir ada ülkesi olması nedeniyle, ada ülkelerinin özel güvenlik sistemlerini araştırmak daha uygun görülmüştür. Kim ve Lee (2008) tarafından yapılan çalışmada, özel güvenlik sektörünün başarısının, sahada güvenlik hizmeti sunan ÖGG’lerin

uzmanlığına bağlı olduğu sonucuna varılmıştır. Kim (2010) tarafından yapılan çalışmada, özel sektör ile polis arasında etkin bir işbirliği sistemi kurma zorluğunun temel çözümünün, özel güvenliğe yönelik algının artırılması ve uzmanlaşmanın sağlanması gerektiği ifade edilmiştir. Lee (2019) tarafından yapılan çalışmada, uzmanlaşmış güvenlik sektörünün etkin bir şekilde hizmet sunarak müşteri taleplerine uygun yanıt verebileceği vurgulanmaktadır. Choi (2024) tarafından yapılan çalışmada, özel güvenlik eğitimine ilişkin mevzuat politikalarındaki değişikliğin, özel güvenlik uzmanlaşması hedeflerine ulaşmak için en kolay ve başlangıç noktası olacağı vurgulanmıştır. Benzer şekilde, başka ada ülkelerinde ÖGG'lerin profesyonelleşmesi için uzmanlaşma ve eğitimlerinin iyileştirilmesi gerektiği görülmektedir. Bu bağlamda, KKTC'de özel güvenlikten sorumlu kamu otoritesi, öncelikle elemanlı özel güvenlik hizmetlerinde öngörülen uzmanlık alanlarını belirlemeli ve bu hizmetten faydalanan yerleri bu kapsamda sınıflandırmalıdır. Uzmanlık alanlarının belirlendiği yerler, geçici etkinlik ve organizasyon güvenliği, bina ve tesis güvenliği, özel güvenlik yöneticiliği, spor güvenliği, ulaşım güvenliği, kişi koruma güvenliği, hudut/sınır güvenliği, liman güvenliği ve diplomatik koruma güvenliği gibi hizmet dallarında toplanmalıdır.

Şekil 3: KKTC'de ÖGG'lerin Hizmet Alanına Göre Uzmanlaşma Önerisi (Yazarlar Tarafından Oluşturulmuştur).

Özel güvenlik planlaması ülkelerin mevcut durum ve gelişen ihtiyaçları doğrultusunda belirlenmek durumundadır. Ancak ülkelerin güvenlik planlamalarının aynı şekilde birbirine uyarlanması ya da bir diğer ülkede uygulandığı şekli ile başka bir ülkede aynen hayata geçirilmesi mümkün görünmemektedir. Ayyash (2021) tarafından yapılan çalışmada, özel güvenlik hizmetlerinin kapsamının

geniş olduğu ve her şirketin uzmanlık düzeyine göre farklılıklar gösterdiği ifade edilmiştir. Önerilen özel güvenlik uzmanlık alanlarının bir kısmı ada ülkelerinde genel olarak uygulanmakla birlikte, KKTC'nin ihtiyaçlarına göre tanımlanmıştır.

“Geçici Etkinlik ve Organizasyon Güvenliği”; konser, fuar, konferans, söyleşi, seminer, özel ve normal davet organizasyonları ile müze ve sanat galerisi gibi etkinliklerde güvenliği sağlamak, katılımcıların güvenliğini sağlamak, organizasyon alanını düzenlemek ve olası acil durumlara müdahale etmek, etkinlik alanındaki giriş ve çıkışları kontrol etmek, yetkisiz kişilerin girmesini engellemek olarak belirlenmiştir.

“Bina ve Tesis Güvenliği”; banka, üniversite, okul, hastane, alışveriş merkezi (AVM), site, otel, gazino/casino (kumarhane), eğlence merkezi (club), patlayıcı ve tehlikeli madde tesisleri gibi binalarda güvenlik hizmetlerini sağlamak. Bina içi ve çevresindeki güvenlik önlemlerini uygulamak, giriş-çıkışları kontrol etmek ve güvenlik kameralarını izlemek. Olası bir acil durumlar için tahliye planlarını uygulamak ve genel kolluk birimleri ile koordineli çalışmak. Tehlikeli madde tesislerinde, güvenlik protokollerine uygun olarak güvenliği sağlamak ve risk analizleri yapmak, şeklinde belirlenmiştir.

“Özel Güvenlik Yöneticiliği”; özel güvenlik şirketlerinde, özel güvenlik eğitim kurumlarında veya amir/müdür/şef/sorumlu pozisyonlarında yönetim görevlerini üstlenmek. Güvenlik ekibinin eğitim ihtiyaçlarını belirlemek ve eğitim programlarını düzenlemek. Güvenlik politikalarını oluşturmak, uygulamak ve ekiplerin bu politikalara uyumunu denetlemek. Güvenlik operasyonlarını koordine etmek, raporlar hazırlamak ve performans değerlendirmeleri yapmak. Eksik hususları yerinde ve anında fırsat eğitimleri ile gidermek.

“Spor Güvenliği”; stadyum ve spor müsabakalarında güvenliği sağlamak; taraftar gruplarını düzenlemek, içki ve tehlikeli maddelerin stadyuma girişini engellemek, acil durum planlarını uygulamak ve gerekirse olaylara hızlı bir şekilde müdahale etmek, stadyum içindeki düzeni sağlamak, olarak belirlenmiştir.

“Ulaşım Güvenliği”; taşıma işlemleri sırasında güvenlik protokollerine uyum sağlamak ve riskleri minimize etmek. Eşya ve para taşıma araçlarının güvenliğini kontrol etmek ve nakil sırasında olası tehlikelere karşı önlem almak.

“Kişi Koruma Güvenliği”; VIP (Very Important Person) ve yakın koruma hizmetleri sunmak. Koruma altındaki kişilerin güvenliğini sağlamak, seyahat ve sosyal etkinlikler sırasında tehlikeleri önceden tahmin etmek ve gerekli önlemleri almak, kişiyi tehditlerden korumak için güvenlik taramaları yapmak ve potansiyel riskleri değerlendirmek, şeklindedir.

“Hudut/Sınır Güvenliği”; kara, demiryolu, deniz ve hava hudut kapılarında güvenliği sağlamak, sınır geçişlerini kontrol etmek, kaçakçılığı ve yasa dışı geçişleri önlemek, sınır bölgelerinde devriye gezmek ve güvenlik protokollerine uygun şekilde hareket etmektir.

“Liman Güvenliği”; deniz ve hava limanlarında güvenlik hizmetlerini sağlamak, liman bölgelerinde giriş-çıkışları kontrol etmek, tehlikeli maddeleri izlemek ve güvenlik taramalarını yapmak, liman operasyonları sırasında acil durumlara müdahale etmek ve güvenlik protokollerini uygulamak, olarak belirlenmiştir.

“Diplomatik Koruma Güvenliği”; Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık ve elçilik/konsolosluk gibi diplomatik binalarda güvenliği sağlamak, diplomatik misyonların ve temsilcilerin güvenliğini sağlamak, protokol kurallarına uygun hareket etmek. Diplomatik ziyaretlerde güvenlik önlemlerini koordine etmek ve acil durum planlarını uygulamaktır.

Bu görev tanımları, ÖGG’lerin uzmanlık alanlarına göre iş tanımlarını netleştirilebilir ve her alanın kendine özgü gereksinimlerini belirtilebilir. Bu görev tanımları, ilerleyen dönemde ihtiyaçlar doğrultusunda geliştirilebilir ve değiştirilebilir.

Özel Güvenlik ve Koruma Programı Önerisi

33/2017 sayılı Özel Güvenlik Hizmetleri Yasası’nın 11’inci maddesinin 2’nci fıkrası ve Özel Güvenlik Eğitim Tüzüğü’nün 8’inci maddesinin 2’nci fıkrası doğrultusunda, yükseköğretim kurumlarının güvenlikle ilgili fakülteleri ve meslek yüksekokulları bünyesinde “Özel Güvenlik ve Koruma Ön Lisans Programı” gibi programların varlığı, bu alandaki eğitimlerin önemini artırmaktadır. Bu nedenle, ÖGG’lere verilen eğitimin önemi de artmaktadır. Yasa uyarınca, güvenlikle ilgili fakülte ve meslek yüksekokullarından mezun olanlar, temel özel güvenlik eğitimi alma zorunluluğu olmaksızın sınavlara katılabilmektedir. Ancak, Yağcı ve Güney (2022) tarafından yapılan çalışmada, KKTC’deki yükseköğretim kurumlarında özel güvenlikle ilgili bölümlerin olmadığı ifade edilmiştir.

Özel güvenlik ve koruma programı; güvenlik sektöründeki değişimleri yakından takip eden, teknolojik gelişmelere ayak uyduran ve saha çalışmalarında kullanılacak tekniklere hâkim ÖGG adaylarının, problem çözme ve analitik düşünme becerilerine sahip olmalarını sağlayan belirli yasa, tüzük ve yönetmeliklerle tahkim edilmiş akademik bir programdır (Doğan, 2019). Özel güvenlik sektörünün ihtiyaç duyduğu kalifiye ÖGG’leri yetiştirmeyi hedeflemektir. Meslek yüksekokullarının özel güvenlik ve koruma programından mezun olan öğrenciler, özel güvenlik temel eğitimi veren kurumlara başvurarak yeniden eğitim almalarına gerek kalmadan, okullarında aldıkları 2 yıllık eğitimle silahsız ÖGG olma hakkı kazanmaktadır. Özel güvenlik programından mezun olmak, silahsız özel güvenlik kimlik kartı alma imkânı sunmaktadır. Adaylar; MYO diplomalarını ibraz ederek, kimlik için gereken harcı ve evrakları tamamlayarak özel güvenlik kimlik kartlarını alabilmektedirler. Bu yolla daha nitelikli ve kapsamlı bir eğitimden geçmiş kişilerin, ÖGG olarak çalışmasının önü açılmakta ve daha kaliteli bir güvenlik hizmeti verilmesi mümkün hâle gelmektedir.

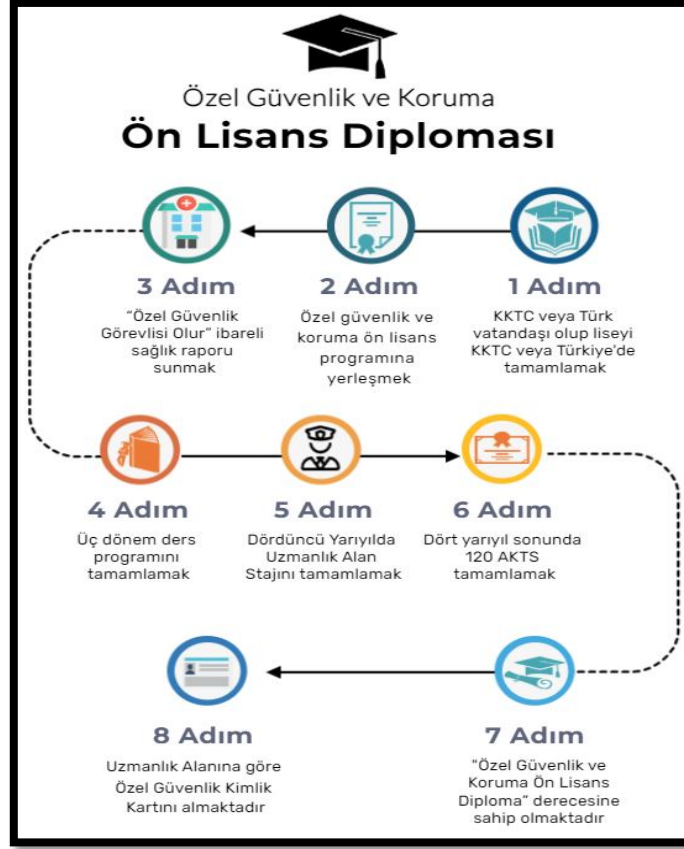
KKTC üniversitelerinde okutulmak üzere KKTC vatandaşları için özel güvenlik ve koruma ön lisans bölümü için yeni bir model önerisi sunulmuştur. Programın içeriği, YÖDAK ve MEB tarafından belirlenen yasalar ve yönetmeliklere uygun olarak tasarlanmıştır.

Bu modelin amacı, KKTC üniversitelerinde özel güvenlik ve koruma alanında nitelikli ve yetkin, alanında uzmanlaşmış ÖGG yetiştirmektir. Öğrencilere hem teorik hem de pratik bilgi ve beceriler kazandırarak, özel güvenlik sektöründe etkili ve verimli bir şekilde görev alabilecek bireyler yetiştirmeyi hedeflemektedir. Ayrıca sektördeki güncel gelişmeleri takip edebilen, problem çözme yeteneklerine sahip ve uygulamalı deneyim kazanmış profesyonellerin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Özel güvenlik ve koruma ön lisans programında eğitim almak, bireylere güvenlik sektöründe başarılı bir kariyer için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmaktadır. Özel güvenlik ve koruma eğitimi süresince öğrencilere; temel güvenlik prensipleri, güvenlik sistemleri ve teknolojileri, kriz yönetimi, iletişim becerileri, yasal düzenlemeler, özel güvenlik etiği, güvenlik teknolojileri ve ekipmanları ile uygulamalı eğitimler sunmaktadır. Program, olay senaryoları ve simülasyonlar aracılığıyla problem çözme becerilerini geliştirmeyi, iletişim ve koordinasyon yeteneklerini güçlendirmeyi hedeflemektedir. Uygulama sürecinde, öğrenciler özel güvenlik şirketlerinde staj yaparak gerçek dünya deneyimi kazanmakta ve aldıkları eğitimlerin pratiğini uygulama fırsatı bulmaktadır. Ayrıca öğrencilerin sorumluluk bilinci, olaylara müdahale yeteneği, insan ilişkileri yönetimi ve risk değerlendirmesi gibi becerileri geliştirilirken, öz disiplin ve öz kontrol gibi bireysel özellikleri de ön planda tutmasını sağlar. Bu beceri ve özellikler, güvenlik sektöründe başarılı bir kariyer için kritik öneme sahiptir.

Akademik personel seçiminde, yüksek lisans veya doktora yapmış, güvenlik alanında deneyimi olan adaylar tercih edilmektedir. Alanında deneyimli öğretmenler, öğrencilere hem teorik bilgi hem de pratik beceriler kazandırmak için özenle seçilmelidir. Programın etkili bir şekilde yapılandırılması için, düzenli değerlendirme ve akreditasyon süreçleri de uygulanmalıdır.

Öğrenci kabulü, KKTC Yükseköğretim Yasası ve Özel Güvenlik Hizmetleri Yasası uyarınca gerçekleştirilmektedir. KKTC vatandaşı olanlar ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, belirli koşullar altında programa başvurabilirler. Öğrencilerin kayıt sırasında adli suç kaydının olmaması, belirli fiziksel uygunluk şartlarını sağlaması ve tam teşekküllü bir devlet hastanesinden sağlık raporu alması gerekmektedir. Tüm bu süreçler, nitelikli ÖGG yetiştirilmesini hedeflemektedir. Türkiye’deki özel güvenlik ve koruma ön lisans programlarına yerleşme ve özel güvenlik ve koruma ön lisans derecesi alma süreci, yazarlar tarafından Yağcı (2023: 769) temel alınarak ve mevzuat değişikliklerine uygun olarak güncellenerek Şekil 4’te sunulmuştur.

Şekil 4’e bakıldığında, özel güvenlik ve koruma ön lisans programının eğitim süresinin dört yarıyıl (iki yıl) olduğu görülmektedir. Bu süre zarfında öğrencilere sunulan derslerden başarılı olmaları ve 120 Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS)’ye sahip olmaları beklenmektedir. Öğrenciler, üç yarıyıldaki ders programını ve dördüncü yıldaki uzmanlık stajını başarıyla tamamlayarak “Özel Güvenlik ve Koruma Ön Lisans Diploması” almaya hak kazanmış olurlar. Bu süreçte KKTC’de özel güvenlik eğitimi verme konusunda YÖDAK tarafından yetkilendirilecek üniversitelerin Bologna Sürecine dâhil olanlardan seçilmesinin önemli olacağı düşünülmektedir.

Şekil 4: Ön Lisans Diploma Derecesine Sahip Olma Süreci (Yağcı, 2023 Esas Alınarak Yazarlar Tarafından Geliştirilmiştir).

Özel Güvenlik ve Koruma Programı Müfredat Taslak Önerisi

Bu müfredat önerisi ile öğrencilerin özel güvenlik alanında kapsamlı bir eğitim almasının ve hem teorik hem de pratik becerilerini geliştirmelerinin sağlanacağı değerlendirilmektedir. Yağcı (2024), özel güvenlik ve koruma ön lisans programı için 3+1 eğitim modelinin faydalı olacağını değerlendirmektedir. Bu doğrultuda, özel güvenlik ve koruma programı müfredat taslak önerisi 3+1 eğitim modeli esas alınarak hazırlanmıştır. İlk üç yarıyıldaki teori, pratik ve uzmanlık (teknik) dersleri ve son yarıyıldaki yapılacak staj ile öğrencilerin gerçek dünyadaki uygulamalarla deneyim kazanmaları beklenmektedir. Geliştirilmiş müfredat önerisi, dönemler hâlinde sunulmuştur. Birinci yarıyıl (güz dönemi) için temel bilgiler ve giriş dersleri Tablo 1'de verilmiştir.

1. Yarıyıl (Güz Dönemi)

<i>Ders Adı</i>	<i>İçerik</i>	<i>Hedef</i>
Özel Güvenlik Hukuku ve Kişi Hakları	Güvenlik hizmetlerine ilişkin ulusal ve uluslararası hukuki düzenlemeler, kişi hakları, yasal düzenlemeler ve uygulamalar ile güvenlik sektöründeki rolü	Güvenlik hizmetlerine ilişkin hukuki çerçevede bilgi sahibi olma ve kişi hakları konusunda bilgi edinmelerini temin etmek
Güvenlik Mesleği Etiği ve Genel Güvenlik Bilgisi	Güvenlik mesleğinde etik kurallar, profesyonellik standartları, genel güvenlik bilgileri, güvenlik politikaları ve uygulama	Güvenlik mesleğinde etik standartları öğrenmek ve genel güvenlik bilgilerine sahip olmak
Etkili İletişim ve Psikoloji	İletişim becerileri, etkin dinleme, müzakere teknikleri, kriz iletişimi, insan davranışları ve psikolojik durumlar, kültürel faktörler	Etkili iletişim becerilerini geliştirmek ve kriz anlarında doğru iletişim stratejileri uygulamak
Temel ve Mesleki İlk Yardım	Temel ilk yardım bilgileri, acil müdahale teknikleri, ilk yardım ekipmanları, güvenlik sektörüne özgü ilk yardım uygulamaları	İlk yardım becerilerini öğrenmek, acil durumlarda etkili müdahale edebilmek
Yangın Güvenliği ve Doğal Afetlerde Müdahale	Yangın güvenliği, acil durum yönetimi, doğal afetlere müdahale ve felaket yönetimi protokolleri	Yangın ve doğal afet yönetimi konusunda bilgi sahibi olmak, acil durumlara hazırlıklı olma
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	Atatürk'ün ilke ve İnkılapları, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu prensipleri	Atatürk İlkeleri ve İnkılaplarının temel prensiplerini anlamak

Tablo 1: Temel Bilgiler ve Giriş Dersleri

Tablo 1'deki derslerin, adayın hem mesleki bilgi ve beceriler geliştirmesine hem de profesyonel ve etik standartlara uygun hareket etmesine yardımcı olmasının yanı sıra, acil durumlarda ve kriz anlarında etkili müdahale yapabilme yeteneği kazandıracakı düşünülmektedir. İkinci yarıyıl (bahar dönemi) için temel bilgiler ve giriş dersleri Tablo 2'de verilmiştir.

2. Yarıyıl (Bahar Dönemi)

<i>Ders Adı</i>	<i>İçerik</i>	<i>Hedef</i>
Polisle İlişkiler	Polis ve özel güvenlik arasındaki rol ve sorumluluklar, yasal çerçeve ve görev sınırları, polisle işbirliği	Polisle işbirliği yaparken gereken yasal bilgi ve protokoller ile acil durumlar ve kriz anlarında polisle nasıl koordinasyon sağlanacağını öğrenmek
Kalabalık Yönetimi	Kalabalık yönetim stratejileri ve teknikleri, genel kollukla etkileşim, kriz yönetimi	Kalabalık yönetimi konusunda bilgi ve uygulama becerilerini geliştirmek
Güvenlik Sistem ve Cihazları	CCTV sistemleri, güvenlik kameraları, alarm sistemleri, erişim kontrol sistemleri.	Güvenlik sistemleri yönetimi konusunda teknik bilgi sahibi olmak

Uyuşturucu Madde Bilgileri	Uyuşturucu maddelerin türleri, etkileri, mücadele yöntemleri, yasal düzenlemeler	Uyuşturucu maddelerle ilgili bilgi edinmek ve mücadele yöntemlerini öğrenmek
Patlayıcı Madde Bilgileri	Patlayıcı maddelerin tanıtımı, türleri ve özellikleri, güvenlik önlemleri ve kontrol	Patlayıcı maddelerle ilgili bilgi ve risk yönetimi becerileri kazanmak
Özel Güvenlik Mesleki İngilizce	Güvenlik sektörü ile ilgili İngilizce terminoloji	Güvenlik sektöründe İngilizce dil becerilerini uluslararası standartlarla uyum sağlamak

Tablo 2: İleri Düzey Güvenlik Bilgileri ve Uygulamalar Dersleri

Tablo 2'deki dersler adayın teknik ve mesleki becerilerini artırarak daha etkili ve bilgili bir profesyonel olmasına katkı sağlayacaktır. Üçüncü yarıyıl (güz dönemi) için temel bilgiler ve giriş dersleri Tablo 3'te verilmiştir.

3. Yarıyıl (Güz Dönemi)		
<i>Ders Adı</i>	<i>İçerik</i>	<i>Hedef</i>
Diplomatik Koruma Güvenliği	Diplomatik koruma prosedürleri, uluslararası diplomatik güvenlik standartları, kriz yönetimi	Diplomatik koruma güvenliği konularında bilgi ve uygulama becerileri geliştirmek
Özel Güvenlik Yöneticisi	Güvenlik yönetimi ilkeleri, liderlik ve organizasyon becerileri, güvenlik yöneticiliği, stratejik planlama	Güvenlik yönetiminde liderlik ve organizasyon becerilerini geliştirmek
Limani Güvenliği	Havaalanı ve deniz limanı güvenliği ve uygulamaları, ISPS Kodu, yolcu güvenliği, bagaj ve yük kontrolü yönetimleri	Havaalanı ve deniz liman ve güvenliği konularında bilgi ve beceri geliştirmek
Hudut/Sınır Güvenliği	Sınır güvenliği stratejileri, kontrol noktaları, kaçakçılık ve sınır güvenliği yönetimi, sınır güvenliği uygulamaları	Sınır güvenliği ve uygulama stratejileri konusunda bilgi ve beceri edinmek
Spor Güvenliği	Güvenlik taramaları ve bilet kontrolleri, stadyum içi güvenlik, müsabaka güvenliği, taraftar yönetimi, spor etkinliklerinde güvenlik yönetimi	Spor etkinliklerinde güvenlik yönetimini öğrenmek ve uygulamak
Kişisel Koruma Güvenliği	VIP koruma ve kişisel güvenlik güvenlik yönetimi	VIP koruma ve kişisel güvenlik planlarını uygulamak
Bina ve Tesis Güvenliği	Bina ve tesis güvenliği yönetimi, bina ve tesis güvenlik sistemleri, güvenlik önlemleri	Bina ve tesis güvenliği yönetimini öğrenmek ve uygulamak
Ulaşım Güvenliği	Nakil araçlarının güvenliği, kontrol ve denetim, güvenlik prosedürleri, kıymetli eşya ve para nakil yöntemleri, eskort sistemleri ve risk analizi	Ulaşım güvenliği alanında bilgi ve uygulama becerisi kazanmak

Geçici Etkinlik ve Organizasyon Güvenliği	Ziyaretçi yönetimi, organizasyon yönetimi, etkinlik ve organizasyon güvenlik protokolleri, karabalık yönetimi, acil güvenlik konusunda bilgi ve durum ve etkinlik planları	beceriler kazanmak
--	--	--------------------

Tablo 3: Uzmanlık Alanları ve Uygulamaları Dersleri

Tablo 3'teki dersler çeşitli uzmanlık alanlarında bilgi ve beceri kazanmasını sağlar ve profesyonel gelişimini destekler nitelikte olduğu öngörülmektedir. 4. Yarıyıl (Bahar Dönemi) staj uygulaması Tablo 4'te verilmiştir.

4. Yarıyıl (Bahar Dönemi)		
Ders Adı	İçerik	Hedef
Uzmanlık Stajı	Sektördeki uygulamalar, raporlama ve değerlendirme süreçleriyle, öğrenilen teorik bilgilerin pratikte uygulanması ve gerçek iş ortamında deneyimi	Teorik bilgilerin gerçek iş ortamında pratikte uygulanması ve sektörde deneyim kazanılması

Tablo 4: Staj Uygulaması

Tablo 4'teki son yarıyıl uzmanlık stajı, öğrencilerin mezuniyet sonrası iş dünyasında başarılı olabilmeleri için gerekli bilgi, beceri ve deneyimi kazanmalarını sağlar. Ayrıca, teorik bilgilerin gerçek dünya uygulamalarıyla pekiştirilmesine yardımcı olur ve mesleki gelişimleri açısından önemli bir adımdır.

Bu müfredat taslağı, KKTC'deki özel güvenlik ve koruma programı önerisi için eğitimini kapsamlı bir şekilde ele almakta ve öğrencilere hem teorik hem de pratik bilgi sunmaktadır. MEB ve YÖDAK tarafından belirlenen yönergeler doğrultusunda güncellenebilir ve geliştirilebilir.

Genel Değerlendirme ve Sonuç

33/2017 Sayılı “Özel Güvenlik Hizmetleri Yasası ve Özel Güvenlik Eğitim Tüzüğü” incelendiğinde; ÖGG olmak isteyen adayların, yasa kapsamında şartları sağlamaları durumunda Polis Genel Müdürlüğü tarafından eğitim almaları gerekmektedir. Ayrıca havaalanlarında görev yapacak ÖGG adayları temel eğitimin yanında havacılıkla ilgili modüler eğitime tabidir. Limanlarda görevlendirilecek ÖGG'ler için deniz güvenliğiyle ilgili bir modüler eğitime ilişkin bir bilgiye ulaşamamıştır. Alkan ve Töz (2020) çalışmalarında, dünya genelinde Silahlı Özel Deniz Güvenlik Görevlilerinin (SÖDGG) eğitim programlarının standart bir eğitim sürecine dâhil edilmemesi ve güvenlik görevlerinde gereken bilgi ve becerilerin yanı sıra denizcilik konusundaki bilgilerin de önemli olduğunu vurgulamışlardır.

KKTC özel güvenlik eğitimi, yasa kapsamında yılda bir kere eğitimin verildiği ve yükseköğretim kurumlarında güvenlikle ilgi ön lisans veya lisans programlarının bulunmadığı bir yapılanmaya sahiptir. Yasa gereği, silah ve patlayıcı maddeler hariç tutulduğundan özel güvenlik eğitimi, “silahlı” veya “silahsız” olarak ayrılmamaktadır. Polis Genel Müdürlüğü tarafından verilen eğitimde başarılı olanlar, “Silahsız ÖGG” olarak görev alabilmektedirler. ÖGG'ler makul ve orantılı bir şekilde güç kullanma yetkisine sahiptirler. Herhangi bir olay karşısında polise bildirimde bulunma ve polis birimi gelene kadar

güvenliği sağlama sorumluluğu, ÖGG'lere aittir (Yağcı, 2024). Zira bu noktada belediye zabıtasının da benzer görev ve yetkilere sahip olduğu görülmektedir. Bu durum yukarıda da değinildiği gibi görev alanı ve yetki çatışmasına sebep olabilir.

KKTC'de özel güvenlik eğitiminin yeni yapılanma içinde olduğu görülmektedir. Karakurt (2015) çalışmasında, son yıllarda endüstrinin tüm alanlarında olduğu gibi özel güvenlik sektöründe de nicelikten niteliğe geçiş sürecinin başladığını ve bu nedenle işinin ehli meslek elemanlarının yetiştirilmesinin zorunlu hâle geldiğini belirtmektedir. İşverenler, genellikle iletişim becerileri güçlü, kendini iyi ifade edebilen, başkalarının ifadelerini anlayabilen, çözüm üretebilen ve eğitim düzeyi yüksek ÖGG'ler ile çalışmayı tercih etmektedirler. Yağcı ve Güney (2022) tarafından yapılan çalışmada, özel güvenlik sektöründe görev alacak personelin çalışma alanları göz önüne alındığında, insan psikolojisi, davranış bilimleri, iletişim ve sosyal beceriler eğitimi gibi konuların özel güvenlik eğitimlerine dâhil edilmesinin faydalı olacağını vurgulamıştır.

33/2017 Sayılı Özel Güvenlik Hizmetleri Yasası ve Özel Güvenlik Eğitim Tüzüğü'nün, yükseköğretim kurumlarına, özel güvenlik bölümleri açma fırsatı sunduğu tespit edilmiştir. Yağcı (2024) çalışmasında, ÖGG adaylarına daha iyi eğitim verebilmek için KKTC'deki yükseköğretim kurumları bünyesinde "Özel Güvenlik ve Koruma" ön lisans programının açılmasına değinmiştir. Doğan (2019) çalışmasında, özel güvenlik ön lisans eğitimi alan bir kişinin temel eğitim alan kişiden eğitim düzeyinin yüksek olduğunu vurgulamıştır. Yağcı (2023) özel güvenlik eğitimlerinin, "Özel Güvenlik ve Koruma" programları sayesinde daha kalifiye ÖGG'lerin yetişmesine olanak sağladığını vurgulamıştır. Bu bağlamda, yükseköğretim kurumlarında özel güvenlik ve koruma ön lisans programlarının etkinliğini artırmak için mevcut eğitim ve öğretim yöntemlerinin sürekli olarak gözden geçirilmesi ve güncellenmesi gerekmektedir. Eğitim programlarının, sektördeki güncel ihtiyaçları ve gelişmeleri yansıtacak şekilde düzenlenmesi, öğrencilerin sektördeki değişimlere daha iyi uyum sağlamalarını ve profesyonel becerilerini artırmalarını sağlayacaktır. Yükseköğretim kurumlarında özel güvenlik ve koruma ön lisans programlarının etkin bir şekilde yürütülmesi için akademik personelin seçiminde belirli ölçütlerin göz önünde bulundurulması önemlidir. Bu bağlamda, akademik personelin yüksek lisans veya doktora derecesine sahip olması, alanla ilgili derinlemesine bilgiye sahip olması açısından önemli görülmektedir. Tosun ve arkadaşları (2024), alanın gelişmesi için bu alan kapsamında lisansüstü derecesine sahip akademisyenlerin üniversitelerin özel güvenlik ve koruma ön lisans programlarında istihdam edilmesinin önemini, aciliyetini ve gerekliliğini belirtmektedir.

Özel güvenlik eğitim yöneticiliği tecrübesi, öğretim metodolojileri ve yönetim konusundaki deneyimler, öğretim kalitesini artıran ve öğrencilerin güncel bilgiler edinmelerine katkı sunan önemli unsurlardır. Pedagojik yetenekler ise, eğitim sürecinin kalitesini artıran ve öğrencilerin mesleki yeterliliklerini geliştiren önemli yeteneklerdir. Bu ölçütlere uygun akademik personel, programların kalitesini yükseltir ve öğrencilerin profesyonel gelişimlerine büyük katkı sağlar. Uçkun ve arkadaşları (2021), özel güvenliğin askerlik veya polislik mesleği olarak görülmemesi gerektiğini ve bu alanda özel olarak yetiştirilmiş akademik personelin önemini vurgulamaktadır. Bu bağlamda, KKTC yükseköğretim kurumlarında özel güvenlik ve koruma programı için önerilen akademik personel seçiminin, yüksek lisans mezunu ve bu alanda akademik çalışmalar yapmış, ayrıca özel güvenlik eğitim kurumlarında

eğitim yöneticiliği tecrübesi bulunan kişilerden oluşması gerektiği, programın kalitesini artırabilmesi ve öğrencilerin alana özgü en iyi eğitimle donatılmasını sağlaması açısından zorunludur. Bu nedenlerle, özel güvenlik ve koruma alanında akademik personelin bu ölçütlere uygun olarak seçilmesi, sadece programın kalitesini artırmakla kalmayacak, aynı zamanda sektördeki uzmanlaşmış personel ihtiyacının karşılanmasına da önemli bir katkı sağlayacaktır. Doğan (2019), güvenlik hizmetleri içerisinde görev yapan ilgili ön lisans mezunu kişilerin aslında sektörün en büyük eksiği olan uzmanlaşmış personel açığını kapatmada kullanılmaları gerektiğini vurgulamıştır. Aras (2018) çalışmasında, ÖGG'lerin hizmet alanlarında uzmanlaşmasına ve daha kaliteli güvenlik hizmetleri sunmasına yardımcı olmak için yeni eğitim programlarına ihtiyaç duyulduğu sonucuna varmıştır. Alpkutlu (2018), üniversitelerin özel güvenlik ve koruma programlarının, ÖGG adaylarına uzmanlık alanları belirleyerek farklı alanlara yoğunlaşabilmeleri fırsatı vermesi gerektiğini vurgulamıştır. KKTC'de özel güvenlik hizmetleri sektörüne göre dokuz uzmanlık alanı öngörülmüştür. Bu dokuz uzmanlık alanı; geçici etkinlik ve organizasyon güvenliği, bina ve tesis güvenliği, özel güvenlik yöneticiliği, spor güvenliği, ulaşım güvenliği, kişi koruma güvenliği, hudut/sınır güvenliği, liman güvenliği ve diplomatik koruma güvenliği olarak belirlenmiştir. Uzmanlık alanları; KKTC'nin coğrafi konumu ve hizmet sektörünün yanı sıra literatür taraması, yasa, yönetmelik ve tüzükler bağlamında tespit edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca KKTC'ye özgü günlük hayatlara ihtiyaçlar da (turizm, eğitim, kumarhane, gümrük vb.) dikkate alınarak uzmanlık alanları önerileri oluşturulmuştur.

ÖGG'lerin bina ve tesis güvenliği konusunda uzmanlaşması, banka, üniversite, okul, hastane gibi topluca bulunan yerlerde büyük öneme sahip olacaktır. Çünkü bu tür alanlarda güvenlik açıkları daha yüksek olabilir ve potansiyel tehlikeler (yangın, hırsızlık, acil durumlar) daha ciddi sonuçlar doğurabilir. Turhan ve Turan (2012), ortaöğretim kurumlarında en az iki güvenlik görevlisinin bulunması gerektiğini vurgulamıştır. ÖGG'ler, kişisel güvenliği sağlamak, acil durumlara hızlı ve etkili müdahale etmek ve olası tehlikeleri önceden tespit ederek olayların büyümeden kontrol altına alınmasını sağlamak için kritik bir rol oynar. Bu nedenle, güvenlik personelinin sürekli eğitim alması ve güncel güvenlik teknolojilerini takip etmesi, bu tür tesislerde güvenliğin sürdürülebilirliğini artıracaktır. Özellikle KKTC gibi turizmin önemli bir gelir kaynağı olduğu ülkelerde, turizm tesisleri güvenliği son derece önemlidir. Ayrıca KKTC casinoları (kumarhaneleri) yılın her döneminde büyük miktarlarda misafir ağırlamakta ve buralarda yüksek meblağlar el değiştirmektedir.

Özel güvenlik yöneticiliği konusunda uzmanlaşması, güvenlik sistemlerinin etkin ve verimli bir şekilde yönetilmesini sağlar, bu da insanların ve mülklerin korunmasını en üst düzeye çıkarır. Uzmanlaşmış bir güvenlik yöneticisi, riskleri doğru bir şekilde değerlendirip, uygun güvenlik önlemlerini belirleyebilir ve acil durumlarda etkili bir kriz yönetimi yapabilir. Ayrıca, güvenlik personelinin eğitimini düzenleyip, güvenlik protokollerini ve prosedürlerini geliştirebilir, teknolojik yenilikleri takip ederek güvenlik sistemlerini sürekli güncel tutar. Bu uzmanlık, hem güvenlik açıklarını minimize eder hem de güvenlik hizmetlerinin kalitesini artırarak güvenlik ve huzuru sağlar. Acun (2018), eğitici olarak görevlendirilecek kişilerin mesleki yeterliliklerine ek olarak "eğitici eğitim" programına tabi tutulup bu programda nitelikli eğitim almanın, personelin gelişimi açısından sağlıklı olacağını vurgulamıştır.

Spor güvenliği konusunda uzmanlaşma, spor müsabakalarında hem sporcuların hem de izleyicilerin güvenliğini sağlamada kritik bir rol oynar. Spor alanına girişte seyircilerin üstünü ve eşyasını teknik cihazlarla ve lüzumu üzerine el ile arayabilir ve kontrol edebilir (Çiçek ve Kandemir, 2023). Taştan (2019), stadyumlardaki maçlara katılım oranının güvenlik önlemleriyle doğrudan ilişkili olduğunu belirtmiştir. Bu bağlamda uzmanlaşmış ÖGG, stadyumlar, spor salonları ve açık hava spor etkinliklerindeki riskleri doğru bir şekilde değerlendirerek uygun önlemler alır, böylece potansiyel tehlikeleri asgari düzeye indirebilir. Bu hem sahadaki oyuncuların taraftarlar tarafından yaralanma riskini azaltır hem de kalabalık izleyici grupları arasında düzeni ve güvenliğini sağlar. Yücel ve arkadaşları (2018) çalışmalarında, stadyumlarda özel ve kamu güvenlik birimlerinin aldığı iç ve dış güvenlik önlemlerinin genellikle olumlu olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca, acil durumlar ve kriz anlarında hızlı ve etkili müdahale, güvenlik görevlilerinin eğitimine bağlıdır. Taştan (2014), stadyumlarda görevli özel güvenlik birimlerinin yetkilerinin gözden geçirilmesi ve stadyum güvenliği konusundaki eğitimlerin artırılması gerektiğine dikkat çekmiştir. Spor etkinliklerinde güvenlik uzmanlığı, etkinliklerin düzenli ve huzurlu bir şekilde yürütülmesini sağlar ve bu da spor deneyiminin daha keyifli ve güvenli hale gelmesine katkıda bulunur.

Ulaşım güvenliği konusunda uzmanlaşmak, özellikle değerli eşya ve para nakilleri sırasında büyük önem taşır. Çünkü bu tür görevler, yüksek riskler içerir. Değerli eşya ve para naklinde alınacak güvenlik önlemleri ulaşım güvenliği makamları ile koordineli ve uyumlu olmak durumundadır. Bu tür nakillerde güvenlik, hem malın hem de taşıyan personelin korunmasını sağlamak için kritik öneme sahiptir. Uzmanlaşmış güvenlik görevlileri, risk analizi yaparak potansiyel tehditleri belirler, güvenli güzergâhlar planlar ve gerekli güvenlik önlemlerini alır. Bu önlemler, hırsızlık, soygun veya diğer güvenlik tehditlerine karşı etkili bir koruma sağlar ve nakil sürecinde güvenliğini artırır. KKTC’de, yasa ve tüzük gereği özel güvenlik eğitiminde ve uygulamalarında silah kullanımı hariç tutulmuştur. Fakat yüksek riskli para veya değerli eşya nakillerinde silah kullanımı gerekebilirken, daha düşük riskli operasyonlarda silah bulundurmamak zorunlu olmayabilir. Her durumda, ÖGG’nin, eğitilmiş olması ve yasal düzenlemelerle kullanım alanları belirlenebilir ve/veya sınırlandırılabilir.

Kişi koruma güvenliği konusunda uzmanlaşmada, çok önemli kişiler, statüleri nedeniyle özel koruma gerektirir. Bu kişiler arasında ünlüler, şirket yöneticileri ve diğer tanınmış kişiler yer alabilir. Özellikle yüksek profilli veya risk altında olan bireylerin güvenliğini sağlamak, kritik öneme sahiptir. Kişi korumada ve hukuki mevzuatla belirlenen alanlarda faaliyet gösteren, suç önlemede önleyici kolluk olarak, görev alanında işlenen suç ile ilgili genel kolluğa derhal bilgi verme ve olay yerini muhafaza etme görevi yönünden ise adli kolluk olarak görev yapan “özel” bir kolluk birimi olarak tanımlanabilir (Çiçek, 2023). Bu uzmanlık, tehditlerin ve risklerin doğru bir şekilde değerlendirilmesini, etkili koruma stratejilerinin geliştirilmesini ve kişisel güvenliğin sürekli olarak sağlanmasını içerir. Kişi koruma alanında uzmanlaşan ÖGG’ler, potansiyel tehlikeleri önceden tespit edebilir, güvenli güzergâhlar planlayabilir ve kişisel koruma önlemlerini uygulayarak bireylerin saldırı, kaçırılma veya diğer tehditlerden korunmasını sağlar. Ayrıca, acil durumlarda hızlı ve etkili müdahale yeteneği, profesyonel eğitim ve deneyim gerektirir. Bu uzmanlık alanı, bireylerin güvenliğini artırır ve huzur içinde yaşamalarını sağlar. KKTC’de, yasa ve tüzük gereği özel güvenlik eğitiminde ve uygulamalarında kişi

koruma güvenliği hariç tutulmuştur. Kişi koruma güvenliği, son derece önemli ve herhangi bir ihlal, ciddi sonuçlar doğurabilir. Bu nedenle, güvenlik personelinin, ortaya çıkabilecek herhangi bir durumla başa çıkabilecek şekilde eğitilmelerini sağlamak için, kişi koruma eğitimi vermek çok önemlidir. Yazıcı ve Sarıbuva (2020), dünya literatüründe VIP (Very Important Person/Çok Önemli Kişi) olarak adlandırılan bu önemli kişilerin, mevcut ve muhtemel tehlike ve saldırılardan korunmasının, devletlerin öncelikli sorunu hâline geldiğini vurgulamıştır. Bu tür bir eğitimi sağlamanın etkili bir yolunun, kişi koruma eğitimi olduğu ve alanda uzmanlaşılması gerektiği ön görülmüştür.

Hudut/sınır güvenliği konusunda uzmanlaşmanın sağlanması, bilhassa KKTC gibi ada ülkelerinde önemlidir. KKTC hem bir ada ülkesi hem de doğu ve güney doğu bölümünde GKRY ile kara hududuna sahip bir ülkedir. Söz konusu kara hududunun bazı bölümlerinde iki ülke arasında yüksek tansiyon ve ihtilaflı durumlar sebebiyle Birleşmiş Milletler (United Nations-UN) birlikleri yer almaktadır. Bu kapsamda hudut güvenliğinin doğru planlanması, gerilimi azaltacak önlemlerin alınarak iki ülke arasında silahlı çatışmaya varabilecek durumların önlenmesi son derece önemlidir. Bu durum, ancak iyi eğitim almış ve alanında uzman ÖGG'ler ile sağlanabilecektir.

Liman güvenliği konusunda uzmanlaşmak, özellikle deniz ve hava limanları için kritik öneme sahiptir çünkü bu bölgeler, yüksek riskli ve stratejik noktalardır; deniz limanları büyük miktarda kargo taşıırken, hava limanları yoğun yolcu trafiğine sahiptir. Bu konuda uzmanlaşmış güvenlik görevlisi, kaçakçılık, terörizm ve çevresel kazalar gibi tehditleri önlemek, güvenli ve düzenli güvenlik görevi sağlamak ve acil durumlara hızlı müdahale etmek için gerekli önlemleri alır. Bu uzmanlık hem ticaretin hem de seyahatin kesintisiz ve güvenli bir şekilde devam etmesini sağlar. Böylece limanların operasyonel verimliliğini artırır ve ulusal güvenliği destekler. Ergün (2018) tarafından yapılan çalışmada, ÖGG'lerin havaalanlarında en fazla sıkıntı yaşanmasına neden olan güvenlik sürecine yönelik, havayolu ile taşınması yasaklı maddelerin tespiti, ayakkabı çıkarma uygulaması ve kapı detektöründen tekrar geçilme gibi ilk üç sırada yer alan bulgulardır. Kaya ve Kartal (2021), havalimanı güvenlik yönetiminin etkinliğinde insan, kullanılan teknoloji ve işe ilişkin süreçler gibi unsurların önemli olduğunu ifade etmiştir. Nurduhan (2017), ÖGG bulunan liman tesisi güvenlik personelinin, görev ve sorumluluklarını, liman tesisi güvenlik planında yer aldığı gibi yerine getirebilecek beceriye sahip olmaları ve görev ve sorumluluklarını iyi kavramaları gerektiğini ifade etmiştir. Liman güvenliğinde, Alkan ve Töz (2020), uluslararası düzeyde denizcilik disiplini öne çıkaran ve staj gibi uygulamalı süreçleri de içeren entegre eğitim platformlarının oluşturulması gerektiği sonucuna varmışlardır. KKTC'ye ulaşımında en çok tercih edilen yol, deniz yoludur ve KKTC tarih boyunca ticari gemilerin önemli bir uğrak noktasıdır.

Diplomatik koruma güvenliği konusunda uzmanlaşmak, KKTC için oldukça önemli görülmektedir. KKTC resmiyette sadece Türkiye Cumhuriyeti tarafından tanınmasına rağmen pek çok ülke tarafından fiili (de facto) olarak tanınmaktadır. Bazı ülkelerin çeşitli isimler altında (ofis, temsilcilik vb.) KKTC'de misyonları/temsilcilikleri bulunmaktadır. Bu misyonların/temsilciliklerin korunması ve faaliyetlerini aksaksız olarak sürdürebilmeleri KKTC'nin uluslararası itibarı ve güvenilirliği için hayati önemdedir. Bu kapsamda doğru ve iyi yetiştirilmiş ÖGG'ler ile sağlanacak güvenlik hizmeti, sadece toplumsal huzura değil aynı zamanda KKTC'nin uluslararası itibar ve güvenilirliğine hizmet edecektir.

Öneriler

Bu programın hayata geçirilmesi, KKTC’de özel güvenlik sektöründeki nitelikli eleman ihtiyacını karşılayacak ve sektördeki hizmet kalitesini artıracaktır. Ayrıca Yükseköğretim kurumları, sektör paydaşları ve kamu kurumları ile iş birliği sağlanmalıdır. Bu öneriler, KKTC’de özel güvenlik sektörünün gelişimine katkı sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Kaynakça

- Acun, S. (2018). *Özel güvenlik teşkilatı: Türkiye örneği* (Tez No. 529134) [Yüksek Lisans tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Alkan, A. D. (2024). Türkiye’de depremlerde özel güvenliğin kullanım durumu ve öneriler. *Akademik Yaklaşımlar Dergisi*, 15(1), 115-135. <https://doi.org/10.54688/ayd.1412609>.
- Alkan, A. D. ve Kurnaz, S. (2022). Üniversite öğrencilerinin akademik umutsuzluk ve kadercilik eğilimi seviyelerinin belirlenmesi üzerine bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Akşehir Meslek Yüksekokulu Sosyal Bilimler Dergisi*, (13), 45-54.
- Alkan, A. D. ve Töz, A. (2020). Silahlı özel deniz güvenlik görevlilerinin (SÖDGG) denizciliğe adaptasyonu üzerine bir araştırma. *Turkish Journal of Maritime and Marine Sciences*, 6(1), 80-101.
- Alpkutlu, M. (2018). Türkiye özel güvenlik sektörüne dönük yeni bir hizmet stratejisi. *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 7(2), 175-202. <https://doi.org/10.28956/gbd.482048>.
- Aras, H. (2018). Özel güvenlik görevlilerinde kurumsal uzmanlaşma: Bir model önerisi. *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 7(1), 131-158. <https://doi.org/10.28956/gbd.422806>.
- Arslan, D. (2018). *Yükseköğretimde tanıtım faaliyet ve araçlarının üniversite öğrenci tercihlerindeki rolü: Doğu Akdeniz Üniversitesi örneği* [Yüksek Lisans tezi, Doğu Akdeniz Üniversitesi]. EMU I-REP. <http://hdl.handle.net/11129/4809>
- Ayyash, H. (2021). *Private power regulation: The legal status of private military and security companies in armed conflicts*. (Tez No. 683699) [Yüksek Lisans tezi, Lisansüstü Bilimleri Enstitüsü, Hasan Kalyoncu Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Balyemez, M. (2020). Kıbrıs Türk eğitim sisteminde tarih öğretimi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(3), 1193-1217. <https://doi.org/10.17152/gefad.792895>.
- Choi, K. C. (2024). A critical review of the history of legislative policies on private security education: Focusing on the new education of general security guards. *Security Studies*, (79), 227-249.

- Cicioğlu, H. (2019). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve eğitim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi (JFES)*, 16(2), 209-224. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000975.
- Çepni, S. (2021). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. (9. Baskı), Bursa: Ekin yayınevi.
- Çiçek, Ç. (2023). *Kamu güvenliğini tamamlayıcı bir unsur olarak Türkiye’de özel güvenlik mesleği, görev ve yetkileri*. (1. Baskı), Ankara: Sonçağ Akademi Yayıncılık.
- Çiçek, Ç., & Kandeğer, B. (2023). Türkiye’ de özel güvenlik eğitim süreci görev ve yetkileri. *Socrates Journal of Interdisciplinary Social Studies*, 9(28), 56–68. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7814482>.
- Doğan, M. G. (2019). *Özel güvenlik teşkilatında eğitim olgusu: Özel güvenlik eğitim kursları ve meslek yüksek okullarındaki özel güvenlik ve koruma bölümleri* (Tez No. 622263) [Yüksek Lisans tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Emir, F. ve Hepyılmaz, N. E. (2021). Yükseköğretim Adası’nda öğrencilerin ekonomiye katkıları: Doğu Akdeniz Üniversitesi örneği. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 17(4), 1008-1029. <https://doi.org/10.17130/ijmeb.789235>.
- Ergün, N. (2018). Havaalanı güvenlik süreçlerindeki problemler ve havaalanı kullanıcıları: Havaalanı güvenlik görevlisi perspektifinden Türkiye’deki üç havaalanında bir araştırma. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(1), 15-29. <https://doi.org/10.26468/trakyasobed.437582>.
- Hismanoğlu, M. (2011). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde e-öğrenme. G. T. Yamamoto, U. Demiray ve M. Kesim. (Yay. Haz.). *Türkiye’de e-öğrenme gelişmeler ve uygulamalar* içinde (129-145). Ankara: Efil Yayınevi.
- Karabaş, E. (2015). *KKTC yükseköğretim sektör stratejisi* [Yüksek Lisans tezi, Doğu Akdeniz Üniversitesi]. EMU I-REP. <http://hdl.handle.net/11129/3822>.
- Karabaş, E. ve Şafaklı, O. (2015). KKTC yükseköğretim sektörünün performansı üzerine bir değerlendirme. *LAÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2), 76-86.
- Karakurt, B. (2015). *Güvenlik yönetimi açısından özel güvenliğin önleyici yetkileri* (Tez No. 405496) [Yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Kaya, A. ve Kartal, M. (2021). Havalimanı güvenlik yönetiminde teknoloji ve insan. *Havacılık Dergisi*, 5(2), 298-309. <https://doi.org/10.30518/jav.1005849>.
- Kıbrıs Türk Belediyeler Birliği. (2024). *Belediyeler Yasası*. 08.08.2024 tarihinde <https://ktbb.org/v1/51-95-belediyeler-yasasi/> adresinden erişim sağlanmıştır.
- Kim, J. W., ve Lee, S. C. (2008). The Study on education and training system for the special security guards’ specialization. *Korean Security Journal*, (17), 69-89.

- Kim, T. M. (2010). A Study on the system for the cooperation between private security and the police. *Korean Association for Public Security Administration*, (7)2, 259-284. <https://doi.org/10.25023/kapsa.7.2.201008.259>
- KKTC İstatistik Kurumu. (2011). *KKTC Nüfus Sayımı 2011*. 07.08.2024 tarihinde <https://istatistik.gov.ct.tr> adresinden erişim sağlanmıştır.
- KKTC İstatistik Kurumu. (2022). *İstatistik Yıllığı 2022*. 07.08.2024 tarihinde https://istatistik.gov.ct.tr/Portals/39/ISTATISTIK_YILLIK_2022_Rev1.pdf adresinden erişim sağlanmıştır.
- KKTC İstatistik Kurumu. (2023). *Hanehalkı İşgücü Anketi 2023*. 07.08.2024 tarihinde https://istatistik.gov.ct.tr/Portals/39/HIA_BULTEN_2023_merged_1.pdf adresinden erişim sağlanmıştır.
- KKTC İstatistik Kurumu. (2024). *Uluslararası Meslek Sınıflamaları*. 07.08.2024 tarihinde <https://istatistik.gov.ct.tr/Portals/39/isco-08.xls> adresinden erişim sağlanmıştır.
- KKTC Turizm Planlama Dairesi. (2023). *Ocak-Aralık 2023 Turizm İstatistikleri*. 07.08.2024 tarihinde <https://turizmplanlama.gov.ct.tr/2023-Turizm-%C4%B0statistikleri> adresinden erişim sağlanmıştır.
- KKTC Turizm Planlama Dairesi. (2024). *Ocak-Haziran 2024 Turizm İstatistikleri*. 07.08.2024 tarihinde <https://turizmplanlama.gov.ct.tr/2024-Turizm-%C4%B0statistikleri> adresinden erişim sağlanmıştır.
- Lee, C. Y. (2019). A Study on the specialization of private security industry in Korea through the Japanese private security certification system. *Korean Security Journal*, (59), 71-90.
- MEB. (1990). *Yüksek Öğrenim ve Dış İlişkiler Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası (12/1990 Sayılı Yasa)*. 06.08.2024 tarihinde <http://www.mebnet.net/sites/default/files/yasalar/12-1990.pdf> adresinde erişim sağlanmıştır.
- Mortaş, H. (2019). Türkiye’de özel güvenlik eğitimi: Üniversiteler üzerine nicel bir inceleme. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(4), 384-403.
- Nurduhan, M. (2017). *Liman tesislerinin güvenlik performansının bulanık mantık yöntemiyle ölçülmesi: Bir liman uygulaması* (Tez No. 475781) [Yüksek Lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Özel Güvenlik Eğitim Tüzüğü.(2017). *KKTC Özel Güvenlik Eğitim Tüzüğü*. 06.08.2024 tarihinde <http://icisleri.gov.ct.tr/Portals/7/Ozel%20Güvenlik%20%20Hizmetleri%20Egitim%20Tuzugu.pdf> adresinden erişim sağlanmıştır.

- Özel Güvenlik Hizmetleri Tüzüğü. (2017). *KKTC Özel Güvenlik Hizmetleri Tüzüğü*. 06.08.2024 tarihinde <http://icisleri.gov.ct.tr/Portals/7/oght.pdf> adresinden erişim sağlanmıştır.
- Özel Güvenlik Hizmetleri Yasası. (2017). *33/2017 Sayılı Yasa*. 06.08.2024 tarihinde <http://icisleri.gov.ct.tr/Portals/7/33-2017.pdf> adresinden erişim sağlanmıştır.
- Özerbaş, M. A. ve Safi, B. N. (2022). İngiltere, Japonya, Norveç, Finlandiya, Singapur, Rusya ve Türk eğitim sistemlerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(1), 63-80. <https://doi.org/10.33206/mjss.991068>.
- Taştan, H. Ş. (2014). *Sporda güvenlik; Stadyumlarda özel ve kamu güvenlik birimleri tarafından alınan saba içi ve dışı güvenlik önlemlerinin seyirci yaklaşımı açısından analiz edilmesi*, (Tez No. 360061) [Yüksek Lisans tezi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Taştan, H. Ş. (2019). Niğde ilinde stadyuma maç izlemeye gelen seyircilerin alınan güvenlik önlemlerine ilişkin algıları. *Milli Kültür Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 52-65.
- Tosun, A., Uçkun, C. G. ve Konak, O. (2024). Özel güvenlik ve koruma programlarında görev yapan öğretim elemanlarının eğitim profillerinin incelenmesine yönelik bir çalışma. *International Academic Social Resources Journal*, 9(3), 326-330. <https://doi.org/10.5281/zenodo.12598725>.
- Turhan, M. ve Turan, M. (2012). Ortaöğretim kurumlarında güvenlik. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 1(1), 121-142.
- Uçar, T. ve Uçar, Ş. (2005). *Özel güvenlik metodolojisi*. İstanbul: Papatya Bilim.
- Uçkun, S., Yüksel, A. ve Uçkun, C. G. (2021). Özel güvenlik programlarındaki akademisyen profillerinin incelenmesi. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 8(67), 576-581. <https://doi.org/10.26450/jshsr.2326>.
- Varış, F. (1998). Temel kavramlar ve program geliştirmeye sistematik yaklaşım. A. Hakan (Ed.), *Eğitim Bilimlerinde Yenilikler* içinde (3-19). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Yağcı, A. (2023). Özel güvenlik ve koruma ön lisans programı için durum değerlendirmesi: eğitim süreci ve istihdamı. *Firat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 33(2), 767-782. <https://doi.org/10.18069/firatsbed.1206028>.
- Yağcı, A. (2024). Private security services: The case of Turkish Republic of Northern Cyprus. *International Journal of Social Science Research*, 13(1), 33-47.
- Yağcı, A. ve Güney, E. (2022). Private security education (comparison of Turkey and North Cyprus Turkish Republic). *Journal of Vocational and Social Sciences of Turkey*, (9), 92-107. <https://doi.org/10.46236/jovosst.1129780>.

- Yazıcı, N. ve Sarıbuva, M. (2020). Kişi koruma. *Özel güvenlik eğitimi içinde* (277-319). Adalet Yayınevi.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (12. Baskı), Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- YÖDAK. (1993). *Yüksek Öğretim Kurumları Kuruluş, Görev Denetleme ve Akreditasyonu Yasası (2/1993 SayılıYasa)*. 06.08.2024 tarihinde <http://www.mebnet.net/sites/default/files/yasalar/02-1993.pdf> adresinde erişim sağlanmıştır.
- YÖDAK. (2005). *Yükseköğretim Yasası (65/2005 Sayılı Yasa)*. 06.08.2024 tarihinde <http://www.mebnet.net/sites/default/files/yasalar/65-2005-2.pdf> adresinden erişim sağlanmıştır.
- YÖDAK. (2024). *ÜAKK'ya katılan üniversiteler*. 07.08.2024 tarihinde <https://yodak.gov.ct.tr/universitelerimiz.html> adresinden erişim sağlanmıştır.
- YÖK. (1981). *Yükseköğretim Kanunu*. 10.08.2024 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2547.pdf> adresinde erişim sağlanmıştır.
- YÖK. (2024). *KKTC Yükseköğretim Kurumları*. 10.08.2024 tarihinde <https://www.yok.gov.tr/universiteler/kktc-yuksekogretim-kurumlari> adresinde erişim sağlanmıştır.
- Yücel, A. S., Çiftçi, İ., Karataş, Ö., Tan, Ç. ve Öztürk Karataş, E. (2018). Stadyumlardaki güvenlik önlemlerine ilişkin taraftar algılarının incelenmesi. *International Journal of Educational Researchers*, 9(5), 46-51.